

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W NISKU

04.03.2025

AE:PL-53955-52727-FISHV-26

Podpis elektroniczny zweryfikowany dnia:

Wynik weryfikacji: 04 -03- 2025
ważny / nieważny / brak możliwości weryfikacji
Czytelny podpis

Starostwo Powiatowe w Nisku
AE:PL-93974-32306-TFDEE-19

Ocena stanu higieniczno-sanitarnego powiatu nizańskiego za 2024r.

1. Ocena_powiatu_nizanskiego_za_2024_rok (SHA3-512,
afd1a436210932f961498dcacc550b93d5ba08ef58d28b6f9dc4c8caa4b04cd0054cb0748aea203
e074cfe4a18b0f29f02972feb7bc7a3b9ee4a80a2df67c0ef)
2. pismo_PPIS (SHA3-512,
56c1e4006f0acead5208428968fb93d99133e7594cdfaf8d321206e2a9f1bb63f7529172c6f4d675
ce851ea5ec7b48cb27eff67433c84f6a487edf4e8824bbf3)

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Nisku
Racławice, ul. Rudnicka 13
37-400 Nisko
tel. (15) 841-20-10**

Znak: PONS.9011.4.2025

Racławice, 3 marca 2025r.

**Sz. P. Robert Bednarz
Starosta Nizański**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku w odpowiedzi na pismo z dnia 10 luty 2025r. znak: BR.0022.5.2025, przesyła w załączeniu Ocenę stanu higieniczno-sanitarnego powiatu nizańskiego za 2024r.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Nisku
mgr inż. Magdalena Rachwał**
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Nisku**

**STAN HIGIENICZNO-
SANITARNY
POWIATU NIŻAŃSKIEGO
ZA 2024 ROK**

MARZEC 2025

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŻNYCH

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie niżańskim została sporządzona w oparciu o dane o przypadkach zachorowań i zakażeń.

Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez NIZHP-PZH na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowa Inspekcja Sanitarna włączona jest do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania systemu epidemiologicznego w skali krajowej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- systemu rejestracji wywiadów epidemiologicznych SRWE,
- system formularzy Nadzoru Epidemiologicznego EPiBAZA,
- elektronicznego systemu nadzoru nad szczepionkami ESND (e-szczepionka),
- systemu ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej SEPIS.

W 2024r. przeprowadzono 1184 dochodzeń epidemiologicznych/wywiadów, w związku ze zgłoszeniem zachorowania lub podejrzenia zachorowania na chorobę zakaźną zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Dochodzenia prowadzone były w jednostkach chorobowych, w których wymagane jest:

- ustalenie źródła zakażenia,
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie,
- objęcie nadzorem osób chorych oraz osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie,
- ustalenie stanu zdrowia zwierzęcia podejrzanego o zakażenie wścieklizną w celu podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej szczepienia osoby pogryzionej przez zwierzę,
- przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Dane za rok 2024 zostały porównane z danymi za rok poprzedni.

Do oceny sytuacji epidemiologicznej poszczególnych chorób zakaźnych, które wystąpiły wśród mieszkańców powiatu niżańskiego wykorzystano współczynnik zapadalności (*liczba nowych zachorowań przypadająca na 100 tys. mieszkańców*).

W powiecie niżańskim ogółem zarejestrowano 2053 przypadki zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia zgłoszone w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024r.

1. Choroby zakaźne objęte programami eradykacji i eliminacji przez Światową Organizację Zdrowia

Odra i Różyczka

Odra to ostra wirusowa choroba zakaźna charakteryzująca się grudkowo-plamistą wysypką, wysoką gorączką, zapaleniem spojówek, katarzem, kaszlem i zapaleniem oskrzelików. Okres wylęgania, do momentu pojawienia się pierwszych objawów wynosi średnio 10 dni, a do czasu pojawienia się wysypki tzw. osutki plamisto-grudkowej 14 dni. Charakterystycznym objawem odry są tzw. plamki Koplika (pojawiające się na błonie śluzowej policzków białe plamki otoczone czerwoną obwódką).

Przebieg kliniczny odry dzieli się na okres nieżytowy (związków), wysypkowy i zdrowienia. Wysoce zaraźliwy wirus odry rozprzestrzenia się podczas kaszlu lub kichania, przez bliski lub bezpośredni kontakt z wydzielinami z jamy nosowo-gardłowej. Może być rozprzestrzeniany przez zakażone osoby od 3 dni przed wystąpieniem wstępnych objawów nieżytych i gorączki do 3 dni od wystąpienia wysypki. Najczęstszym powikłaniem choroby jest zapalenie płuc i zapalenie ucha środkowego, najgroźniejszym zaś ostre zapalenie mózgu i podostre stwardniające zapalenie mózgu. Osoby o podwyższonym ryzyku zachorowania to niemowlęta, osoby, u których szczepionka nie wywołała odporności oraz osoby, które nie zostały zaszczepione. W zapobieganiu odrze najważniejszą rolę odgrywają szczepienia ochronne.

Różyczka jest chorobą wirusową. Wirus przenosi się z człowieka na człowieka drogą kropelkową lub przez kontakt z przedmiotami zanieczyszczonymi wydzieliną z gardła, krwią, moczem, kałem. Człowiek jest jedynym rezerwuarem wirusa. Różyczka jest charakterystyczną chorobą wieku dziecięcego i wówczas przebiega stosunkowo łagodnie. Jednak w przypadku, gdy do zakażenia dochodzi u kobiet w ciąży (które nie chorowały wcześniej na różyczkę), może to doprowadzić do poważnych zaburzeń w rozwoju płodu, ponieważ wirus może przedostać się przez łożysko. Im wcześniej dojdzie do zakażenia, tym jego skutki mogą być poważniejsze dla płodu. Okres wylęgania wynosi zwykle 16-18 dni. Człowiek chory jest zakaźny dla innych osób w okresie 7 dni przed pojawieniem się wysypki do 5-8 dni po jej ustąpieniu. Osoba zainfekowana może zarażać otoczenie zanim pojawią się u niej objawy. Szczepienie z wysoką skutecznością zapobiega różyczce.

W roku 2024 pobrane zostały wymazy w kierunku odry i różyczki w ramach programu WHO eliminacji Odry/Różyczki.

Poliomyelitis

Nagminne porażenie dziecięce, choroba Heinego-Medina, zapalenie przednich rogów rdzenia to synonimy ostrej wirusowej choroby zakaźnej wywołanej przez trzy typy polio wirusów, które nieznacznie różnią się zakaźnością i nasileniem objawów. Zakażenia wywołują różnorodne obrazy kliniczne, od zakażeń bezobjawowych, poronnych, postaci oponowych do ciężkich zachorowań porażennych.

Ostre porażenie wiotkie jest jednym z objawów zakażenia poliovirusem.

Obejmuje ono poszczególne grupy mięśni kończyn lub tułowia. Porażenia te są przeważnie niesymetryczne, narastają w ciągu pierwszych kilku dni i towarzyszy im gorączka. Niedowłady mają charakter trwały, jednak po kilku tygodniach lub miesiącach mogą cofać się w różnym stopniu.

Zakażenie przenosi się drogą pokarmową i kropelkową przez kontakt z osobą zakażoną, przedmioty skażone jej wydzielinami oraz przez pokarm lub wodę zanieczyszczoną ściekami skażonymi wirusami. Zakażenie utrzymuje się głównie wśród dzieci i szerzy się drogą pokarmową i kropelkową przez bliską styczność z zakażonym człowiekiem, a także przez przedmioty zanieczyszczone wydzieliną z gardła lub kałem.

Okres wylęgania trwa zazwyczaj ok. 7-14 dni, największa zakaźność występuje od kilku dni przed pojawieniem się pierwszych objawów choroby do 3-4 tygodni po ich wystąpieniu. Chorzy wydalają wirusy z kałem nawet do 6 tygodni od zachorowania.

Można skutecznie zapobiegać chorobie poprzez szczepienia ochronne. Zachorowania z objawami ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. wymagają szczególnie dokładnego rozpoznania i różnicowania klinicznego i wirusologicznego.

Pomimo iż Europa jest wolna od zakażeń wywołanych dzikim wirusem *poliomyelitis* od 2002 roku, to ze względu na występowanie przypadków tej choroby w Azji i Afryce, prowadzony jest nadzór nad przypadkami porażeń wiotkich oraz badania ścieków komunalnych pod kątem występowania wirusów.

W analizowanym okresie wykazano w meldunku epidemiologicznym 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku 0-14 lat. Współczynnik zapadalności na OPW w 2024r. w powiecie wyniósł 1,56.

Grypa, zakażenia RSV, zakażenia wirusem SARS-Cov-2 (COVID-19)

Grypa

To wysoce zaraźliwa choroba zakaźna. Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową lub przez kontakt ze skażoną powierzchnią. Wirusy grypy atakują komórki nabłonka dróg oddechowych, w których się namnażają, co w konsekwencji powoduje ich zniszczenie

i ułatwia rozwój infekcji bakteryjnych. Objawy grypy są podobne do wielu innych ostrych chorób infekcyjnych. Okres wylęgania choroby jest krótki i wynosi 1- 4 dni. Osoba zakażona może zarazić otoczenie jeszcze przed pojawieniem się objawów chorobowych. Najczęstsze powikłania grypy to zapalenia ucha środkowego i angina paciorkowcowa, ale choroba może prowadzić również do ciężkich powikłań i hospitalizacji. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na gripę i jej ciężkim powikłaniom są szczepienia ochronne.

W ciągu całego roku opierając się na zgłaszanych wynikach badań wirusologicznych (w postaci szybkiego testu antygenowego, badania molekularnego) prowadzony jest nadzór epidemiologiczny nad gripą. W roku 2024 zarejestrowano 623 przypadki zachorowań na gripę potwierdzoną wynikiem testu antygenowego bądź badaniem molekularnym, podczas gdy w roku 2023 - 116. Dane z roku 2023 uwzględniają zachorowania na gripę potwierdzoną badaniami po 7 lipca 2023r. w związku z wprowadzeniem zmian w Programie Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, który zniósł obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę.

Monitorowanie zakażeń wywołanych wirusami grypy realizowane jest również w ramach programu ogólnopolskiego SENTINEL. W powiecie niżańskim w programie bierze udział 1 placówka podstawowej opieki zdrowotnej, w której to w roku 2024 od 35 pacjentów z objawami grypopodobnymi pobrane zostały wymazy z gardła i nosa. Próbkki zostały poddane badaniu w Laboratorium Diagnostyki Medycznej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie. Wyniki badań wraz z liczbą pobranych próbek w latach 2023-2024 przedstawiono w tabeli poniżej.

Czynnik etiologiczny	Liczba pobranych próbek w latach	
	2023	2024
Grypa typu A	4	1
RSV	0	1
SARS-CoV-2	15	8
Wyniki ujemne	11	25
Razem	30	35

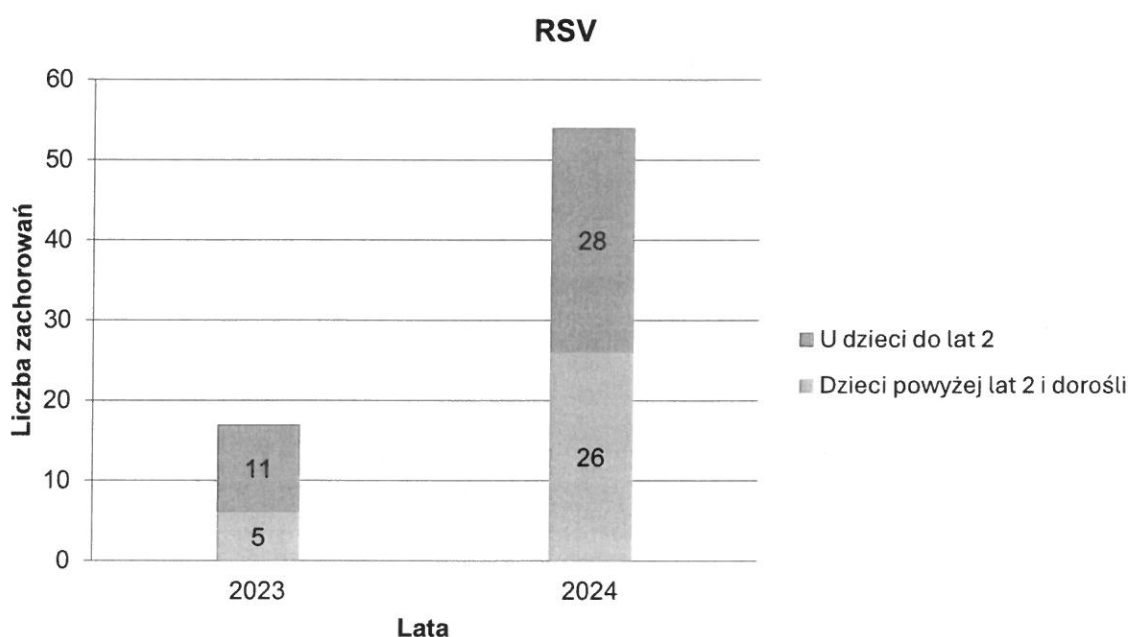
Wyniki badań wraz z liczbą pobranych próbek w latach 2023-2024

RSV

Syncytialny wirus oddechowy należy do grupy wirusów wywołujących zakażenia dróg oddechowych człowieka (pneumowirusów). Do zakażenia dochodzi drogą kropelkową, ale może dojść także drogą kontaktową – poprzez kontakt z zakażoną powierzchnią. Źródłem zakażenia jest osoba mająca objawy choroby, jak również osoba zainfekowana bez widocznych objawów. Zakaźność RSV jest duża. Okres wylęgania jest krótki i wynosi

średnio 4–6 dni. Zakażenia RSV mają charakter sezonowy, szczyt zachorowań występuje najczęściej w styczniu i lutym.

W roku 2024 w powiecie zarejestrowano wzrost zachorowań na RSV. W meldunkach epidemiologicznych wykazano 54 zachorowania, w tym 28 u dzieci do lat 2, w tej grupie wiekowej współczynnik zapadalności wyniósł 43,68. Ilość osób poddanych hospitalizacji stanowiło 96,84% ogółu zachorowań. Dla porównania w roku 2023 zarejestrowano jedynie 16 przypadków zachorowań, w tym 11 stanowiły zachorowania u dzieci do lat 2, ze współczynnikiem zapadalności – 16,99. Ilość osób leczonych w warunkach szpitalnych wynosiła 10 i stanowiła 62,5% ogółu zachorowań. W Polsce od 24.02.2023 roku wprowadzono obowiązkową rejestrację zachorowań wywołanych przez RSV, w związku z tym dane przedstawione poniżej przedstawiają zakażenia wirusem RSV w powiecie niżańskim (z uwzględnieniem zakażeń u dzieci do lat 2) w okresie 2023-2024, bez uwzględnienia lat wcześniejszych.

Liczba przypadków zachorowań na RSV w latach 2023-2024

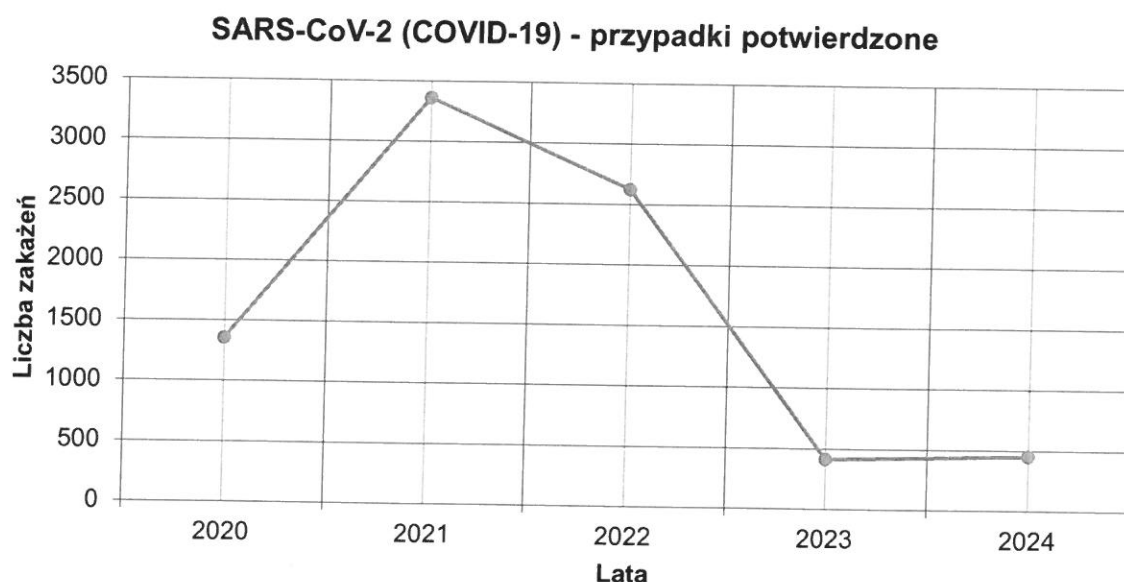
Zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19)

COVID-19 to choroba zakaźna, w której przebiegu dochodzi do zakażenia dróg oddechowych przez SARS-CoV-2. Bezpośredni kontakt z osobą zakażoną jest główną drogą przenoszenia się wirusa. COVID-19 może objawiać się podobnie jak zwykle przeziębienie lub grypa. U niektórych osób COVID-19 przebiega bezobjawowo. W cięższych przypadkach wywołuje powikłania takie jak zapalenie płuc czy niewydolność oddechowa. Na przestrzeni lat wirus ulegał mutacjom, co przyczynia się do

zmian w obrazie klinicznym choroby. Rozpoznanie choroby opiera się na dodatnim wyniku badania RT-PCR lub testu antygenowego.

W prowadzonych w 2024r. badaniach sekwencjonowania genomu wirusa SARS-CoV-2, spośród 5 losowo pobranych próbek od mieszkańców powiatu niżańskiego i poddanych sekwencjonowaniu w 1 przypadku wykryto wariant Omicron (podtyp 1 - XBB).

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2024 rejestrowano przypadki zakażeń wirusem SARS-CoV-2, współczynnik zapadalności w roku 2024 wyniósł 703,64, z 451 przypadkami zachorowań.

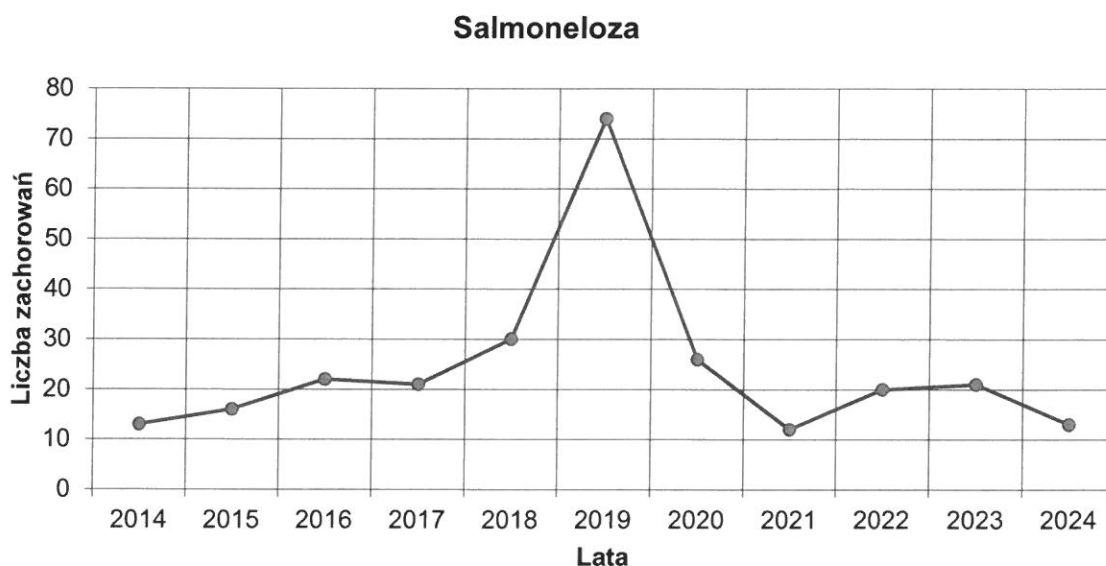
Liczba potwierdzonych przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (COVID-19) w latach 2020-2024

2. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Salmonelozy

To choroby wywołane przez bakterie *Salmonella*, które dzielą się na durowe i jelitowe. Choroba objawia się nudnościami, wymiotami, biegunką, a także kurczowymi bólami brzucha oraz gorączką. Objawy chorobowe występują zwykle po 6-72 godzinach od zakażenia. U większości osób objawy utrzymują się od 4 do 7 dni i ustępują samoistnie. Po przebyciu choroby pałeczki mogą być wydalone wraz z kałem przez kilka tygodni lub miesięcy. W niektórych przypadkach, zwłaszcza u małych dzieci, osób starszych i osób z grup ryzyka, choroba może prowadzić do poważniejszych powikłań, takich jak odwodnienie, sepsa czy zakażenie innych narządów i wymaga hospitalizacji. Do zakażeń pozajelitowych spowodowanych przez pałeczki salmonella należą m.in. zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (ZOMR), zapalenie kości i szpiku, septyczne zapalenie stawów, głębokie zakażenie tkanek miękkich i zapalenie płuc.

W 2024 roku nastąpił spadek odnotowanych zachorowań na salmonelozę, zarejestrowano 12 przypadków zakażeń pokarmowych, z tego 10 osób poddano hospitalizacji. Zarejestrowano również 1 przypadek salmonelli pozajelitowej, która wystąpiła w formie posocznicy. W roku 2023 łącznie wykazano 21 przypadków zachorowań, w tym 15 osób było hospitalizowanych. Podobnie jak w latach poprzednich dominującym typem serologicznym była *Salmonella* Enteritidis. W roku sprawozdawczym podobnie jak w roku ubiegłym nie wydawano decyzji nakazujących zaniechanie wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

Zachorowania na salmonelozę w latach 2014-2024

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Zakażenia jelitowe spowodowane przez inne bakteryjne czynniki etiologiczne rejestrowane są pod kodem ICD A04. Obejmują one szereg czynników mogących przyczynić się do wystąpienia objawów ze strony układu pokarmowego. Wśród bakteryjnych czynników etiologicznych, rejestrowanych w ramach zakażeń pokarmowych, w 2024r. w powiecie dominowały zatrucia spowodowane głównie przez *Clostridioides difficile*, beztlenową bakterię, która w sprzyjających warunkach wywołuje zapalenie jelita grubego. Zakażenie szerzy się drogą pokarmową i dotyczy przede wszystkim osób w starszym wieku, przebywających w szpitalach i domach opieki. Objawia się przede wszystkim biegunką o różnym nasileniu. Okres wylęgania trwa 2–3 dni ale może być dłuższy (>7 dni). Chory może zakażać innych przez okres choroby i bezobjawowego wydalania bakterii w kale. Przyczyną choroby są toksyny A i B

wytwarzane przez *C. difficile*, nadmiernie rozmnażające się w jelicie w wyniku zaburzenia równowagi flory bakteryjnej spowodowanej najczęściej stosowaniem antybiotyków o szerokim spektrum działania przeciwbakteryjnego.

W okresie ostatnich 2 lat nastąpił wzrost przypadków zachorowań w tej grupie zakażeń. W roku 2024 zarejestrowano 44 przypadki zakażeń jelitowych, z czego leczenia w warunkach szpitalnych wymagało 40 osób. Zachorowania wśród dzieci do lat 2 wyniosły jedynie 2,27% ogółu zachorowań. W roku 2023 wśród 30 przypadków, tylko 1 osoba nie została poddana hospitalizacji, jedynie 6,66% zachorowań stanowiły zachorowania wśród dzieci do lat 2.

Wirusowe zakażenia jelitowe

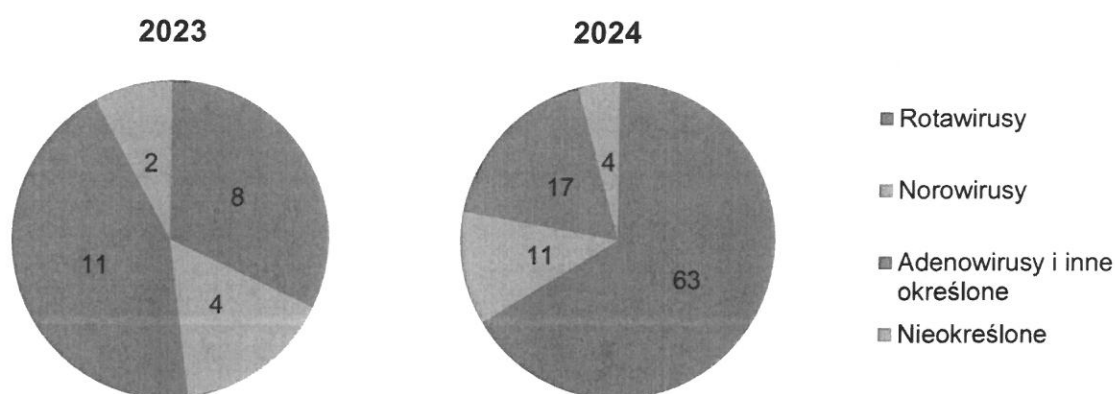
Najważniejszymi czynnikami etiologicznymi ostrych biegunk wirusowych są rotawirusy (występujące u niemowląt i dzieci, ale mogące powodować również zachorowania u dorosłych) oraz norowirusy, a także adenowirusy jelitowe. Choroby przenoszone drogą pokarmową o etiologii wirusowej charakteryzują się wysoką zakaźnością i najczęściej szerzą się przez kontakt bezpośredni i pośredni.

Okres wylegania biegunki rotawirusowej wynosi od 1 do 3 dni. Choroba ma nagły początek i zwykle zaczyna się od wymiotów oraz luźnych, wodnistych stolców, może wystąpić również gorączka. Objawy biegunkowe zwykle ustępują w ciągu 3–7 dni.

Najczęstszą przyczyną biegunk norowirusowych jest wirus Norwalk. Ponieważ do rozwoju zakażenia wystarcza bardzo mała liczba wirusów, możliwa jest transmisja drogą powietrzną przez aerozol powstały w trakcie wymiotów, jak również przez styczność z materiałem zakaźnym oraz bezpośredni kontakt z chorym. Choroba trwa krótko, zwykle 12–60 godzin i cechuje się występowaniem następujących objawów: nudności, wymioty, skurcze brzucha i biegunka.

Okres wylegania zakażeń adenowirusowych wynosi zazwyczaj 2–14 dni, a ich przebieg jest zazwyczaj łagodny. Najczęściej dotyczą one układu pokarmowego, oddechowego oraz narządu wzroku. Typowym objawem zakażeń adenowirusowych są też zmiany skórne. Osoby chore poza wymiotami i biegunką mogą wykazywać też dodatkowe objawy ze strony układu oddechowego.

Liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła (2024-95, w 2023-25) zapadalność wyniosła 148,22 (dla porównania 38,61 w roku 2023). Zachorowania wśród dzieci do 2 lat stanowiły 26,31 % ogółu zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe (w 2023 – 40%). Hospitalizowano 92 osoby, w tym 24 dzieci do lat 2, dla porównania w roku 2023 leczeniu w warunkach szpitalnych poddano 23 osoby, w tym 9 dzieci do lat 2.

Rozkład zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w latach 2023-2024 z podziałem na typy wirusów

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Zakażenia żołądkowo-jelitowe niezależnie od etiologii mogą doprowadzić do zapalenia różnych odcinków przewodu pokarmowego. Objawy zapalenia to często biegunka, której towarzyszą gorączka, bóle brzucha, nudności i wymioty. Chory dodatkowo może czuć się osłabiony i być odwodniony.

W naszym powiecie w 2024r. ogółem zarejestrowano 126 zakażeń (w 2023r. – 131). Z zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu 20,63% stanowiły dzieci do lat 2 (w 2023 r. stanowiły 30,53 %).

3. Ogniska epidemiczne chorób zakaźnych

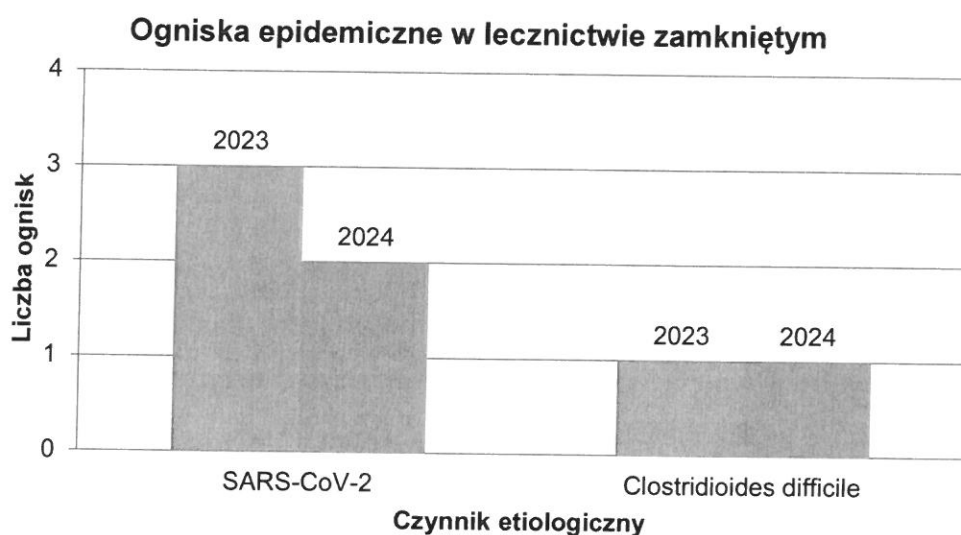
Choroby przenoszone drogą pokarmową mogą się w łatwy sposób rozprzestrzeniać tworząc ogniska zachorowań. W roku 2024 zarejestrowano 9 ognisk (w roku 2023 – 3) zatruc pokarmowych, były to zatrucia w środowisku rodzinnym. Czynnikiem etiologicznymi w przypadku 3 były rotawirusy, 2 wywołały pałeczki *Salmonella* Enteritidis; 4 ogniska zaklasyfikowano do wirusowych i bakteryjnych zatruc nieokreślonych.

Czynnik etiologiczny	Liczba ognisk w środowisku rodzinnym w latach	
	2023	2024
<i>Salmonella</i> Enteritidis	1	2
Rotawirusy	1	3
Bakterie nieokreślone	0	2
Wirusy nieokreślone	1	2
Razem	3	9

Zatrucia pokarmowe w środowisku rodzinnym w latach 2023-2024

Zmniejszyła się w porównaniu do roku poprzedniego ilość ognisk szpitalnych spowodowanych wirusem SARS-CoV-2, w roku 2024 odnotowano 2 takie ogniska, w roku 2023 wirus był przyczyną wystąpienia 4 ognisk: 3 szpitalnych i 1, które miało miejsce w zakładzie pracy.

Odnotowano również podobnie jak w roku ubiegłym 1 ognisko szpitalne wywołane przez *C. difficile*.

Ogniska epidemiczne w lecznictwie zamkniętym w latach 2023-2024 według czynnika etiologicznego

4. Choroby przenoszone drogą płciową

Kiła

Choroba wywołana przez bakterię – krętek blady, wskutek wnikania bakterii przez uszkodzoną skórę, błony śluzowe, łożysko (z matki na dziecko) lub poprzez krew. Najczęstszą drogą zakażenia jest kontakt seksualny. Po zakażeniu bakterie kiły mogą pozostawać w organizmie przez wiele lat bez wywoływania objawów.

W 2024 roku w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku zarejestrowano 1 przypadek kiły, w roku 2023 - 2 przypadki.

5. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Choroba wywołana jest przez wirus HBV, który po fazie ostrej może przejść w postać przewlekłą. Jedynym rezerwuarem jest człowiek. Wirus przenosi się z człowieka na człowieka poprzez naruszenie ciągłości tkanek, kiedy dochodzi do kontaktu uszkodzonej skóry lub błon śluzowych z materiałem zakaźnym (krwią, nasieniem, innymi płynami ustrojowymi). Do zakażenia wystarczy niewielka ilość skażonej krwi.

Po zakażeniu rozwija się ostre zapalenie wątroby typu B, które może mieć różny przebieg, także bezobjawowy lub towarzyszyć mu mogą niecharakterystyczne objawy (nudności, wymioty, ból brzucha, ból mięśni, stawów, świąd skóry). Następnie

może przejść w postać przewlekłą, której przebieg zależy od dynamiki włóknienia wątroby.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Wirus HCV to wirus zapalenia wątroby typu C. Powoduje on zapalenie wątroby, które u 50–85% chorych po fazie ostrej przechodzi w przewlekłą postać. W przypadku zakażenia eliminacja wirusa występuje u około 15–50% przypadków, głównie w objawowym przebiegu ostrego zapalenia wątroby typu C. U pozostałych chorych rozwija się zapalenie przewlekłe, które postępuje powoli, jednak w ciągu 20–25 lat trwania prowadzi do marskości wątroby u 5–20% chorych. Większość zakażeń HCV jest bezobjawowa. Mogą jednak wystąpić objawy podobne jak w przypadku innych ostrych wirusowych zapaleń wątroby.

W 2024 r. nie zarejestrowano zachorowań na ostre wirusowe zapalenie wątroby, podobnie jak w roku 2023. Odnotowano natomiast 2 przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B (w 2023 - 4 przypadki) oraz 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu C (w 2023 - 2 przypadki).

6. Zoonozy

Tularemia

Jest jedną z chorób, która może zostać przeniesiona ze zwierząt na ludzi. Bakteria *Francisella tularensis* może przetrwać kilka tygodni w niskiej temperaturze, zarówno w wodzie, wilgotnej glebie, sianie, jak i padlinie zwierzęcej. Naturalnym rezerwuarem bakterii są różne gatunki zwierząt, głównie króliki, zające, wiewiórki, lisy i kleszcze. Do zakażenia człowieka może dochodzić przez ugryzienie przez zakażonego owada (kleszcze, komary i muchy), przez bezpośredni kontakt z tkankami zakażonych zwierząt i skażoną glebą lub przez picie skażonej wody i jedzenie niedogotowanego, skażonego mięsa. W niektórych przypadkach do zakażenia dochodzi na skutek wdychania skażonego aerozolu. Po okresie inkubacji trwającym 3-5 dni, pojawiają się objawy: wysoka gorączka, dreszcze, bóle głowy, mięśni, osłabienie, wymioty, powiększenie węzłów chłonnych, objawy zapalenia gardła, zapalenia płuc, może nawet dojść do sepsy.

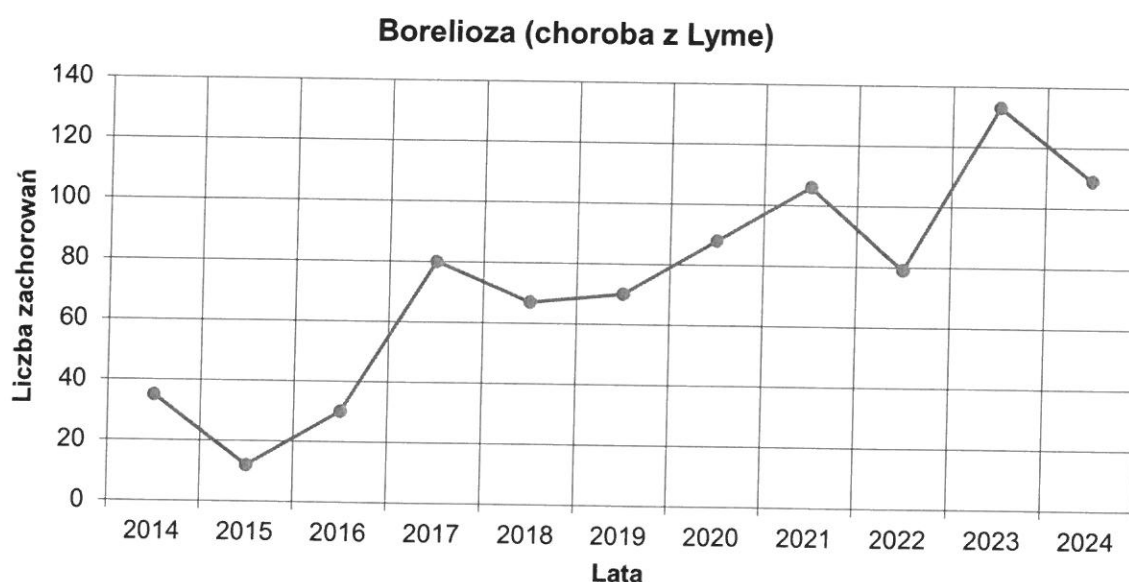
W roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 przypadek tularemii, w roku 2023r. nie odnotowano zachorowań. W omawianym przypadku nie ustalono źródła zakażenia.

Borelioza

Choroba zakaźna wywołana przez bakterie – *Borrelia burgdorferi*, powstała wskutek ukłucia przez zakażonego kleszcza. Jest on przenosicielem (wektorem) zarazka – pobierając krew zakażonego zwierzęcia, sam ulega zakażeniu, a następnie przekazuje krętki swojemu żywicielowi np. człowiekowi. Po ukłuciu przez zakażonego kleszcza może pojawić się w tym miejscu zmiana skórna, która następnie powiększa się, tworząc

czerwoną plamę – tzw. rumień wędrujący. Chorobie mogą towarzyszyć objawy uogólnione, takie jak: zmęczenie, ból mięśni, gorączka, ból głowy, sztywność karku. Krętki przedostają się z krwią i chłonką do wielu narządów. Ponieważ borelioza jest chorobą wieloukładową, może dawać objawy ze strony różnych narządów i tkanek: skóry, serca, stawów i układu nerwowego.

W niewielkim stopniu spadła liczba wykazanych przypadków zachorowań na boreliozę, w roku 2024r. wyniosła ona 109 z zapadalnością na poziomie 170,06, zaś w roku 2023 zarejestrowano 133 przypadki (zapadalność 205,45). W roku 2024 wszystkie przypadki wykazane zostały jako postać skórna choroby, zaś w roku 2023 zarejestrowano 128 przypadków skórnych i 5 przypadków postaci kostno-stawowej boreliozy.

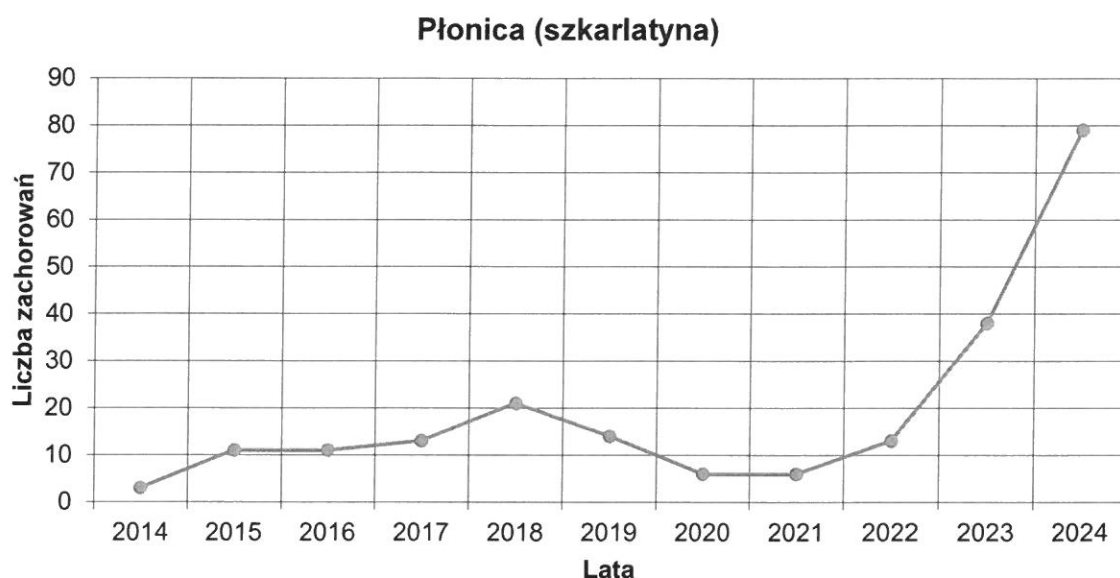
Zachorowania na boreliozę w latach 2014-2024

7. Pozostałe choroby zakaźne

Płonica

Inaczej szkarlatyna, wywołwana jest przez paciorkowce z grupy A *Streptococcus pyogenes*. To ostra, wysypkowa choroba zakaźna wieku dziecięcego, choć zdarzają się zachorowania u osób dorosłych. Do zakażenia dochodzi najczęściej drogą kropelkową lub poprzez bezpośredni kontakt z osobą chorą poprzez korzystanie z tych samych przedmiotów. Pierwsze objawy płonicy pojawiają się po 2-5 dniach od zakażenia. Charakteryzuje się czerwoną wysypką która pokrywa większość ciała (w tym błony śluzowe) oraz tzw. „malinowym językiem”. Inne objawy to ból gardła, gorączka, wymioty, ból głowy i powiększone węzły chłonne. W większości przypadków objawy stopniowo ustępują w ciągu kilku dni. Najdłużej utrzymuje się złuszczenie naskórka, które najpierw dotyczy skóry twarzy, później skóry tułowia, a na końcu skóry dłoni i stóp.

Zapadalność na płonicę w roku 2024 wyniosła 123,25 i potwierdzona została 79 przypadkami choroby. Zarejestrowane przypadki choroby sklasyfikowane były jako potwierdzone (21 przypadków) rozpoznane na podstawie objawów klinicznych i potwierdzone testem antygenowym oraz możliwe (58 przypadków), rozpoznane jedynie na podstawie objawów klinicznych. Wszystkie osoby chore leczone były w warunkach ambulatoryjnych. W porównaniu do roku 2023 wykazała ona tendencję wzrostową o 41 przypadków.

Zachorowania na płonicę w latach 2014-2024

Róża

To ostry stan zapalny skóry i tkanki podskórnej. Jest to choroba zakaźna spowodowana głównie przez paciorkowce grupy A – głównie *Streptococcus pyogenes*. Źródłem zakażenia jest człowiek. Bakterie wnikają do organizmu przez uszkodzoną skórę lub błonę śluzową. Zakażenie szerzy się naczyniami chłonnymi. Najczęściej występuje na podudziu (>80% przypadków), twarzy, kończynach górnych. Skóra jest żywoczerwona, obrzęknięta, wyraźnie odgraniczona od skóry zdrowej, bolesna przy dotyku, cieplejsza. Oprócz zmian skórnych, chorobie często towarzyszą objawy ogólne: dreszcze, wysoka gorączka i złe samopoczucie. Dochodzi także do powiększenia okolicznych węzłów chłonnych.

W roku 2024 zaobserwowano wzrost zarejestrowanych przypadków zachorowań na różę – 20, w porównaniu do roku 2023 - 11. Współczynnik zapadalności w roku 2024 wyniósł 31,20, a w roku 2023 – 16,99.

Krztusiec

Koklusz, to bakteryjna choroba zakaźna przebiegająca pod postacią zapalenia oskrzeli, z ciężkimi napadami kaszlu. Wywoływany jest przez pałeczkę tlenową *Bordetella*

pertussis wytwarzającą toksynę krztuścową. Wrotami zakażenia są górne drogi oddechowe. Toksyna powoduje martwicę nabłonka dróg oddechowych, wskutek czego uszkodzony nabłonek i obecność gęstego śluzu silnie pobudzają odruch kaszlowy, prowadząc do wystąpienia charakterystycznych napadów silnego kaszlu, często zakończonych wymiotami. U dzieci poniżej 6 miesiąca życia zamiast napadowego kaszlu może wystąpić bezdech. Jedynym rezerwuarem są ludzie, źródłem zakażenia jest chory człowiek. Do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową. Okres wylęgania wynosi zwykle 7–14. Jest bardzo zakaźny dla osób z otoczenia, największa zakaźność występuje w okresie nieżytowym i na początku okresu napadowego kaszlu. Przebieg choroby i nasilenie objawów są zróżnicowane, zależnie od stanu uodpornienia. Choroba stanowi największe zagrożenie dla populacji najbardziej wrażliwej- niemowląt w pierwszych 6 miesiącach życia, które ze względu na wiek nie mogą być jeszcze w pełni zaszczepione. Odporność zmniejsza się wraz z wiekiem dlatego też konieczne są szczepienia przypominające u osób starszych.

W porównaniu do roku 2023, kiedy to nie odnotowano przypadków krztuśca, w omawianym roku zanotowano bardzo duży skok zarejestrowanych przypadków. Zapadalność w roku 2024 wyniosła 53.05, a liczba zarejestrowanych przypadków 34. Hospitalizacji wymagało 12 osób. Zgodnie z definicjami przypadków w meldunkach epidemiologicznych wykazano 20 zachorowań potwierdzonych oraz 12 możliwych oraz 2 prawdopodobne.

Wiek (w latach)	Miasto		Wieś		Ogółem
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	
0 - 4	0	0	1	2	3
5 - 9	1	1	3	2	7
10 - 14	2	2	0	3	7
15 - 19	0	1	1	1	3
20 - 39	0	0	1	2	3
40 - 64	0	3	2	2	7
65 i więcej	1	1	1	1	4
Razem	4	8	9	13	34

Liczba zachorowań na krztusiec w 2024 roku według wieku, miejsca zamieszkania i płci

Świnka

To ostra choroba wieku dziecięcego. Człowiek jest jedynym rezerwuarem wirusa, który przenosi się przez bezpośredni kontakt, drogą kropelkową, czasem przez przedmioty zanieczyszczone śliną osób chorych. Osoba zakażona może zakażać inne osoby przez okres 3 dni przed wystąpieniem objawów do około 9 dni po ich ustąpieniu. Okres inkubacji

trwa średnio 16-18 dni. Po nim pojawiają się objawy takie jak jedno lub dwustronne powiększenie ślinianek przyusznych. Mogą wystąpić również objawy ogólne, w tym gorączka, bóle mięśni, pogorszenie samopoczucia, zmniejszenie apetytu.

W roku sprawozdawczym zanotowano niewielki wzrost zachorowań na świnkę (5 przypadków) w porównaniu do roku 2023, kiedy to liczba przypadków wyniosła 2. Zachorowania podobnie jak w roku 2023 dotyczyły dzieci do 8 roku życia i wystąpiły u chłopców. Wszystkie przypadki wykazano jako możliwe, zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych przyjętymi na potrzeby prowadzonego nadzoru epidemiologicznego.

Ospa wietrzna

Najczęstszymi objawami klinicznymi ospy to brak łaknienia, ból głowy, osłabienie, niewysoka gorączka oraz wysypka, która występuje na całym ciele (początkowo pojawia się na tułowieu) i towarzyszy jej silny świąd. Przebieg ospy wietrznej najczęściej łagodny jest u dzieci – u młodzieży i dorosłych może charakteryzować się znacznym nasileniem objawów. Wirus wywołujący ospę wietrzną szerzy się drogą kropelkową, przez kontakt bezpośredni i pośrednio przez kontakt z przedmiotami świeżo zanieczyszczonymi wydzieliną z pęcherzyków od chorej osoby. Choroba jest wysoce zaraźliwa. Człowiek chory zakaża osoby z otoczenia 1–2 dni przed pojawieniem się wysypki. Okres wylęgania wynosi średnio 14 dni.

W 2024 r. w porównaniu do roku 2023 odnotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną z 339 w 2023 roku do 231 w 2024 roku. Najwięcej zachorowań wystąpiło u dzieci w przedziale wiekowym wśród dzieci w przedziale wiekowym 0-9 lat, co stanowiło 82,68% ogółu zachorowań na ospę wietrzną. Na ospę wietrzną chorowały osoby, które nie były uodpornione p/ospie wietrznej. Wszystkie osoby, które zachorowały leczone były w warunkach ambulatoryjnych, podobnie jak w roku ubiegłym.

Wiek (w latach)	Miasto		Wieś		Ogółem
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	
0 - 4	19	16	28	26	89
5 - 9	24	18	23	37	102
10 - 14	3	3	6	7	19
15 - 19	1	1	4	1	7
20 - 39	0	3	4	2	9
40 - 64	0	1	1	1	3
65 i więcej	1	0	0	1	2
Razem	48	42	66	75	231

Liczba zachorowań na ospę wietrzną w 2024 roku według wieku, miejsca zamieszkania i płci

Legionelloza

Choroba układu oddechowego, która nie przenosi się z człowieka na człowieka, stanowi natomiast zagrożenie dla ludzi gdy dostanie się do ich dróg oddechowych. Do zakażenia może dojść poprzez wdychanie powietrza, w którym znajduje się aerozol

skażonej bakteriami wody. Okres inkubacji trwa od 2 do 10 dni. Po tym okresie pojawiają się objawy, tj. bóle mięśni, ból głowy, gorączka i objawy zapalenia płuc. Objawom tym mogą towarzyszyć zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego, w tym bóle brzucha, wymioty, biegunka, a także zaburzenia świadomości.

Rezerwuarem bakterii są zbiorniki wodne zawierające osad denny lub muł, a także wilgotna ziemia, może występować m.in. w sieciach kanalizacyjnych, urządzeniach kąpielowych, prysznicach, myjniach, klimatyzatorach.

W roku 2024 podobnie jak w roku 2023 odnotowano 1 przypadek zachorowania na legionelozę, ze współczynnikiem zapadalności na poziomie 1,56.

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

Inwazyjna choroba pneumokokowa wywołana jest przez bakterię *Streptococcus pneumoniae*, to przyczyna wielu zespołów klinicznych w zależności od miejsca zakażenia. Choroba klasyfikowana jest na typy nieinwazyjne i inwazyjne. Nieinwazyjne choroby pneumokokowe obejmują zapalenie ucha środkowego i zapalenie płuc, podczas gdy inwazyjne choroby pneumokokowe (ICHp) obejmują bakteremię, zapalenie opon mózgowych i bakteryjne zapalenie płuc.

Liczba zarejestrowanych przypadków w omawianej chorobie utrzymuje się na stałym poziomie, w analizowanym roku zarejestrowano 4 przypadki zachorowania z zapadalnością na poziomie 6,24. W roku 2023 liczba zarejestrowanych przypadków wyniosła 3 (zapadalność 4,63).

Choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*

H. influenzae szerzy się głównie drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Okres wylęgania choroby wynosi od 24 dni. Wyróżniamy wiele postaci choroby od bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zapalenia nagłośni, zapalenia skóry i tkanki podskórnej, zapalenie płuc, posocznicy, zapalenia stawów, osierdzia, szpiku kostnego, aż po zapalenie ucha środkowego, zatok, oskrzeli.

W latach 2022-2023 nie zarejestrowano przypadków zachorowań na chorobę. W roku 2024 z zapadalnością na poziomie 4,68 odnotowano 3 zachorowania.

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną bakteryjną o przewlekłym przebiegu wywołaną przez bakterię *Mycobacterium tuberculosis* zwaną potocznie prątkiem gruźlicy. Jest chorobą podstępą, ponieważ może rozwijać się w organizmie człowieka nawet kilka lat, nie wywołując objawów chorobowych. Prątek gruźlicy atakuje najczęściej płuca, ale może zagrażać również innym narządom. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową, źródłem zakażenia jest najczęściej osoba chora w okresie prątkowania.

W Polsce analiza sytuacji epidemiologicznej i dane o przypadkach gruźlicy gromadzone są w Krajowym Rejestrze Zachorowań na Gruźlicę, prowadzonym przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie (IGiChP).

W 2024r. zapadalność na gruźlicę w naszym powiecie wyniosła 12,48 do 13,90 w porównaniu do roku 2023.

Giardioza (dawna nazwa lamblioza)

Giardioza to choroba przewodu pokarmowego wywołana przez pasożytniczego pierwotniaka *Giardia intestinalis*. Rezerwuar stanowi człowiek, bydło, konie, psy, koty, niektóre zwierzęta dzikie. Objawy to biegunka, bóle brzucha, nudności, wymioty, odwodnienie. Charakterystyczne są stolce bezkrwawe o tłustej konsystencji tzw. „stolce tłuszczowe”. W postaci przewlekłej biegunka występuje na przemian z zaparciami. Chorzy odczuwają bóle w nadbrzuszu, czasem odbijania, nudności, zgagę. Występuje utrata wagi i uczucie zmęczenia. Choroba może przebiegać bezobjawowo.

Giardia intestinalis jest najczęściej identyfikowanym pasożytem jelitowym na świecie, duża zapadalność występuje w krajach afrykańskich i azjatyckich, bywa przyczyną tzw. biegunki podróżnych. Podróżowanie do krajów, w których giardioza występuje często jest czynnikiem ryzyka zachorowania na tą chorobę.

Zarażony człowiek (chory lub nosiciel) lub zwierzę wydala cysty giardii do środowiska zewnętrznego z kałem. Inni zarażają się poprzez przypadkowe połknięcie cyst. Możliwe są następujące drogi szerzenia się choroby:

- człowiek-człowiek - zarażenie nastąpiło bezpośrednio od zarażonej osoby, np. kiedy nie przestrzegała zasad higieny po wyjściu z toalety lub pośrednio poprzez kontakt z zanieczyszczonymi przez taką osobę przedmiotami. Giardioza częściej występuje w żłobkach i domach opieki czyli tam, gdzie występuje bezpośredni kontakt personelu z kałem np. przez używanie pieluch. Dzieci chorują częściej, po pierwsze dlatego, że ich układ immunologiczny nie jest jeszcze dojrzały, po drugie z powodu braku lub niedostatecznych nawyków higienicznych.
- przez żywność, ponieważ cysty giardii w środowisku są aktywne bardzo długo, mogą zanieczyścić żywność, która po spożyciu może stać się źródłem zarażenia. Żywność może również ulec kontaminacji przez zarażoną osobę. Spożywając ją może zarazić się wiele osób np. na imprezie okolicznościowej tworząc ognisko.
- przez wodę, ponieważ cysty Giardii, bardzo długo zachowują inwazyjność w środowisku wodnym, zdarzają się wodnopochodne ogniska giardiozy. Zagrożeniem jest przypadkowe połknięcie wody np. z zanieczyszczonych fontann, w których chlapiają się dzieci, zbiorników wodnych takich jak rzeki, jeziora, morza,

jak również basenów i pływalni. Cysty wykazują dużą wytrzymałość i nie są od razu niszczone przez środki chemiczne w stężeniach rutynowo używanych do dezynfekcji wody w takich obiektach. Czynnikiem ryzyka jest również picie nieprzegotowanej wody np. z przydomowej studni lub innego niepewnego źródła.

Styczność i narażenie na wściekliznę

W analizowanym okresie spośród 136 pokąsań osób zgłoszonych do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku z powodu kontaktu ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę do szczepień zostało zakwalifikowanych 36 osób (o 21 więcej niż w 2023r.) Podobnie jak w roku ubiegłym dominowały głównie pokąsania przez zwierzęta domowe psy i koty, ale odnotowano także pokąsanie przez szczura i konia.

8. Podsumowanie sytuacji chorób zakaźnych

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu niżańskiego na przestrzeni ostatnich 2 lat zostały przedstawione w formie tabelarycznej.

Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań			
	2024	współczynnik zapadalności	2023	współczynnik zapadalności
Salmoneloza	13	20,28	21	32,44
przyp. potwierdzone	13	20,28	19	29,35
przyp. prawdopodobne			1	1,53
Nosiciele salmonellozy	10	15,60	12	18,53
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	44	68,65	30	46,34
w tym dzieci do lat 2	1	1,56	2	3,08
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	95	148,22	25	38,61
w tym dzieci do lat 2	25	39,00	10	15,44
Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO (ogółem)	126	196,58	131	202,36
w tym dzieci do lat 2	26	40,56	40	61,79
Giardioza (lamblioza)	3	4,68	6	9,26
Tularemia	1	1,56		
Krztusiec	34	53,05		
Płonica (szkarlatyna)	79	123,25	38	58,70
Choroba meningokokowa inwazyjna			1	1,54
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna (róża)	20	31,20	11	16,99
Legioneloza	1	1,56	1	1,56
Kiła	1	1,56	2	3,08
Borelioza z Lyme	109	170,06	133	205,45
Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	1	1,56		
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	36	56,17	15	23,17
Ospa wietrzna	231	360,40	339	523,68
Odra	1	1,56		
WZW typu B – przewlekłe	2	3,12	4	6,17
WZW typu C – przewlekłe	1	1,56	2	3,08
Nowo wykryte zakażenia HIV			3	4,63
Świnka	5	7,80	2	3,08
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna (ogółem)	4	6,24	3	4,63
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna (ogółem)	3	4,68		
Grypa potwierdzona badaniem molekularnym (potwierdzona)	2	3,12	5	7,72
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	451	703,64	412	636,45
Zakażenia wirusem RSV (ogółem)	54	84,25	16	24,72
w tym u dzieci do lat 2	28	43,68	11	16,99
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	621	968,87	111	171,47

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych powiatu niżańskiego za rok 2024
w odniesieniu do roku 2023

STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku w 2024r. podobnie jak w latach poprzednich realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego,

	Ilość obiektów nadzorowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów o złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym
Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital)	1	3	1
Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie medyczne, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne)	45	41	1
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową (indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie indywidualne, specjalistyczne praktyki pielęgniarek, grupowe praktyki pielęgniarek.	56	41	1

w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad podmiotami leczniczymi stacjonarnymi i ambulatoryjnymi obejmowało kontrolę funkcjonalności, stanu technicznego obiektów, zaopatrzenia w wodę, utrzymania czystości powierzchni pomieszczeń, postępowania z bielizną i odpadami medycznymi.

Istotna z uwagi na bezpieczeństwo pacjentów i personelu była ocena i egzekwowanie prawidłowości prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji w nadzorowanych obiektach. Nadzorem objęto również sposób prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń chorób zakaźnych.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń nadzorowanych obiektów.

Na koniec 2024r. w ewidencji PSSE w Nisku widniało ogółem **102** podmioty. Zrealizowano 85 kontroli. Kontrole przeprowadzono w następujących podmiotach:

- szpital - 1
- przychodnie i ośrodki zdrowia - 26
- medyczne laboratoria diagnostyczne - 1
- zakłady rehabilitacji leczniczej - 15
- inne (punkty pobrań) - 3
- indywidualne praktyki lekarskie ogółem (w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków) - 25

- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem - 11 (w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów) - 4
- indywidualne praktyki pielęgniarek - 15
- indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek - 1
- grupowe praktyki pielęgniarek - 1
- inne (gabinet logopedyczny, pracownia protetyczna) - 2

Ilość obiektów w stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego nie uległa zmianie.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w 2024r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą można stwierdzić, że z roku na rok stan placówek pod względem sanitarno-higienicznym ulega poprawie.

Przeprowadzona w 2024r. kompleksowa kontrola SPZZOZ Szpitala Powiatowego w Nisku wykazała nieprawidłowości dot. stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń. Wszczęto postępowanie administracyjne w tej sprawie oraz wydano decyzję w terminach wykonania od 31.03.2025r. do 31.12.2025r.

Szpital posiada wdrożone procedury higieniczne dotyczące dezynfekcji, które aktualizowane są na bieżąco i dostępne dla personelu. Środki dezynfekcyjne zapewnione były w dostatecznej ilości, z aktualnymi datami ważności z uwzględnieniem spektrum działania. Terminy realizacji wydanych przez PPIS w Nisku w latach poprzednich decyzji administracyjnych zostały przesunięte do końca 2025r. z uwagi na realizację projektu „Rozbudowa i przebudowa części Szpitala w Nisku”.

Nieprawidłowy stan higieniczno-sanitarny i techniczny pomieszczeń stwierdzono w przypadku innej placówki (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej). W obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne.

W pozostałych placówkach pomieszczenia utrzymywane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym. Sprzątanie i dezynfekcja pomieszczeń przeprowadzane były na bieżąco. Sprzęt porządkowy był prawidłowo przechowywany, a środki czystości i dezynfekcyjne właściwie dobrane z zachowaniem daty ważności. Tereny wokół placówek utrzymywane były we właściwym stanie sanitarnym.

Przeprowadzono również 4 kontrole sprawdzające (zakład rehabilitacji, gabinet stomatologiczny, przychodnia specjalistyczna, NZOZ) dot. realizacji obowiązków wynikających z nałożonych decyzji.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie sterylizacji dokonano oceny procedur sterylizacyjnych z uwzględnieniem przyjętych rozwiązań zaopatrzenia w materiały sterylne. Na koniec roku 27 podmiotów leczniczych posiadało na swoim stanie sterylizatory, były to głównie gabinety stomatologiczne i inne podmioty lecznicze

(w tym centralna sterylizacja szpitalna). W skontrolowanych obiektach w sposób ciągły prowadzone były przez użytkowników kontrole procesów sterylizacji, zarówno wskaźnikami chemicznymi (każdy proces) jak i 1 raz w miesiącu wskaźnikami biologicznymi. Osoby przeprowadzające dezynfekcję ściśle przestrzegały ustalonych procedur opracowanych przez placówki.

W 2024 roku wydano 1 decyzję nakazującą unieruchomienie autoklawu w gabinecie stomatologicznym w związku ze wzrostem drobnoustrojów testowych.

SZCZEPIENIA OCHRONNE – ANALIZA WYKONAWSTWA SZCZEPIEŃ

Szczepienia ochronne odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich powikłaniom. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, należy między innymi sprawowanie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

Osoby przebywające na obszarze Polskiej są obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym przeciwko chorobom zakaźnym zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023r. *w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych*.

Corocznie w komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych określone są wytyczne dla wykonawców szczepień, dotyczące przeprowadzania szczepień kalendarzowych dzieci i młodzieży.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu populacji na poziomie 90 -95%). Dzięki odporności zbiorowiskowej szczepienie chroni nie tylko osobę zaszczepioną, ale dodatkowo również najsłabszych, którzy nie mogą być zaszczepieni ze względu na przeciwwskazania.

W 2024 roku nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej objął realizacją programu szczepień ochronnych (PSO) 10667 dzieci i młodzieży od urodzenia do 20 roku życia. Szczepienia ochronne w naszym powiecie prowadzone są w 18 podmiotach leczniczych. Podczas przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień zwrócono szczególną uwagę na:

- wdrażanie obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży,
- postępowanie z preparatami szczepionkowymi zgodnie z opracowaną procedurą,
- daty ważności, sposób magazynowania i transportowania preparatów szczepionkowych

- prawidłowe prowadzenie dokumentacji związanej ze szczepieniami ochronnymi,
- prawidłowe opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczepiennymi,
- funkcjonowanie monitoringu w urządzeniach chłodniczych służących do przechowywania preparatów szczepionkowych w punktach szczepień.

W placówkach działalności leczniczej szczepionki przechowywane są w lodówkach w temperaturze od +2 do +8C. Prowadzone są rejestry codziennego pomiaru wskazań temperatury w urządzeniach chłodniczych. Placówki posiadają również całodobowy monitoring z funkcją odczytu temperatury i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchyień od normy).

Analizę wykonawstwa obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży w trzech najmłodszych rocznikach w powiecie nizańskim zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w roku 2024 przedstawiono w poniższych tabelach:

l.p.	Rodzaj szczepionki	2024						
		liczba dzieci ogółem	pierwotne		uzupełniające		ogółem	
			zaszczepione	%	zaszczepione	%	zaszczepione	%
1.	WZW B		157	47,9%	108	33%	265	80,8%
2.	Błonica, Tęzec		147	44,8%		0%	147	44,8%
3.	Krztusiec		147	44,8%		0%	147	44,8%
4.	Poliomyelitis		144	43,9%		0%	144	43,9%
5.	Odra, świnka, Różyczka		0	0,0%		0%	0	0,0%
6.	Haemophilus Influenze		141	43,0%		0%	141	43,0%
7.	Pneumokoki		144	43,9%		0%	144	43,9%
8.	Rotawirusy		160	48,8%		0%	160	48,8%
9.	BCG	328	319	97,2%			319	97,2%

Powyższe procenty uodpornienia nie świadczą o niskim odsetku zaszczepienia. Wynika to z faktu, że rocznik 2024 szczepiony jest na bieżąco wedle urodzeń.

Od 2021 roku do obowiązkowych szczepień ochronnych wprowadzono szczepienie p/zakażeniami wywołanym przez rotawirusy w schemacie 3-dawkowym. Pierwszą dawką szczepionki p/rotawirusom szczepione są dzieci po ukończeniu 6 tyg. życia. Pełny cykl szczepienia powinien być zakończony przed ukończeniem 22 tyg. życia.

l.p	Rodzaj szczepionki	2023						
		liczba dzieci ogółem	pierwotne		uzupełniające		ogółem	
			zaszczepione	%	zaszczepione	%	zaszczepione	%
1.	WZW B	386	26	6,7%	334	86,5%	360	93,3%
2.	Błonica, Tężec		243	63,0%	100	25,9%	343	88,9%
3.	Krztusiec		243	63,0%	100	25,9%	343	88,9%
4.	Poliomyelitis		242	62,7%	100	25,9%	342	88,6%
5.	Odra, świnka, Różyczka		251	65,0%	0	0%	251	65,0%
6.	Haemophilus Influenze		235	60,9%	105	27,2%	340	88,1%
7.	Pneumokoki		83	21,5%	253	65,5%	336	87,0%
8.	Rotawirusy		292	75,6%	0	0%	292	75,6%
9.	BCG		381	98,7%			381	98,7%

Rocznik 2023 uzupełniany jest w roku 2024 w zależności czy dziecko osiągnęło 13-15 miesiąc życia (podlega do odry, świnki i różyczki) oraz 16-18 miesiąc życia (podlega do błonicy, tężca, krztuśca, Haemophilus Influenzae oraz Poliomyelitis. Poziom uodpornienia p/gruźlicy w 2024r. kształtuje się na poziomie 97-98%, szczepienie to jest wykonywane jeszcze w oddziale noworodkowym w pierwszej dobie życia jeszcze przed wypisem ze szpitala, dlatego odsetek uodpornienia jest wysoki.

l.p	Rodzaj szczepionki	2022						
			pierwotne		uzupełniające		ogółem	
		liczba dzieci ogółem	zaszczepione	%	zaszczepione	%	zaszczepione	%
1.	WZW B	427	8	1,9%	400	93,7%	408	95,6%
2.	Błonica, Tęzec		44	10,3%	357	83,6%	401	93,9%
3.	Krztusiec		44	10,3%	357	83,6%	401	93,9%
4.	Poliomyelitis		44	10,3%	357	83,6%	401	93,9%
5.	Odra, świnka, Różyczka		390	91,3%		0,0%	390	91,3%
6.	Haemophilus Influenze		44	10,3%	358	83,8%	402	94,1%
7.	Pneumokoki		20	4,7%	373	87,4%	393	92,0%

W roczniku 2022 uodpornienie przeciwko większości chorób utrzymuje się na podobnym poziomie.

Poza obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych istotną rolę w profilaktyce chorób zakaźnych odgrywają tzw. szczepienia zalecane, które nie są finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia. Z tej formy profilaktyki mogą skorzystać osoby w różnym wieku w zależności od wskazań do stosowania danych preparatów szczepionkowych.

Szczepieniami zalecanymi, finansowanymi ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia zaszczepiono przeciwko nw. chorobom:

-p/ospie wietrznej – 26 dzieci (szczepienia wykonywane u dzieci uczęszczających do żłobków)

-p/tężcowi – 961 osób (po narażeniu – najczęściej po pokąsaniu przez zwierzęta lub po wypadkach).

Od 15 października 2024 r. każda kobieta w ciąży (miedzy 27 a 36 tygodniem) może bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. To szczepienie chroni kobietę zarówno w ciąży, jak i po porodzie oraz noworodka przed zachorowaniem i hospitalizacją w pierwszych miesiącach życia. Z tej możliwości w 2024 roku skorzystało ok. 22 kobiet w ciąży na terenie naszego powiatu.

W roku ubiegłym nie zarejestrowano niepożądanych odczynów poszczepiennych, co świadczy o fakcie, że preparaty szczepionkowe są bezpieczne i dobrze tolerowane.

Informacje dotyczące składu każdej szczepionki, w tym substancji pomocniczych, można znaleźć w ulotce dołączonej do każdego opakowania szczepionki. Ponadto zestawienie szczepionek dostępnych na rynku z uwzględnieniem antygenów i substancji pomocniczych wymienionych w ulotce i Charakterystyce Produktu Leczniczego każdej szczepionki można znaleźć na portalu szczepienia.info.

DZIAŁANIA EDUKACYJNE I PROMOCJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Działania w zakresie edukacji i promocji szczepień są kluczowe dla zwiększenia świadomości społecznej na temat znaczenia szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

Skuteczność szczepień ochronnych promowana jest także przez pracowników pionu Epidemiologii na stoiskach informacyjno-edukacyjnych, podczas iwentów lokalnych (rozdawanie ulotek, rozmowy indywidualne). W 2024r. zorganizowano 11 takich spotkań. Zorganizowano 1 spotkanie w szkole rodzenia, promowano i omawiano obowiązkowe szczepienia ochronne, jakim rodzice będą musieli poddać swoje dzieci. Przeprowadzono ankiety wśród rodziców dzieci uczęszczających do 2 żłobków nt. ich wiedzy dotyczącej szczepień ochronnych.

Dystrybuowano również materiały nt. szczepień ochronnych do podmiotów leczniczych. Podczas kontroli sanitarnych z zakresu szczepień w podmiotach leczniczych informowano lekarzy aby wspierali rodziców w dostępie do wiarygodnych informacji nt. szczepień, aby edukowali rodziców, którzy mają obawy i wątpliwości, ponieważ za negatywnym stosunkiem rodziców do szczepień ochronnych stoi niewiedza na ich temat. Istotnym źródłem informacji o szczepieniach ochronnych jest strona Państwowego Zakładu Higieny <http://szczepienia.pzh.gov.pl> Duża liczba odwiedzających tę stronę, świadczy o potrzebie prowadzenia portali, dzięki którym opiekunowie mogą uzyskać rzetelną informację na temat szczepień ochronnych.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Zakres nadzoru sanitarnego

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował kontrole zakładów produkcji i obrotu żywnością, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w zakresie przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych oraz przepisów prawa żywnościowego, dotyczących warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz żywienia zbiorowego. W trakcie kontroli oceniany był stan sanitarno-higieniczny obiektów, zaopatrzenie w wodę i jej jakość zdrowotna, higiena procesów produkcji i dystrybucji żywności, higiena personelu oraz dokumentacja systemów jakości - dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej GHP/GMP oraz system HACCP.

W roku 2024 w ewidencji PSSE w Nisku znajdowało się 660 zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Liczba zakładów z poszczególnych grup została przedstawiona w tabeli poniżej.

Grupy zakładów	Ewidencja Zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2024r.
Zakłady produkcji żywności	102
Zakłady obrotu żywnością	387
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	77
Zakłady żywienia typu otwartego	83
miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym sklepy	11
Ogółem	660

Tabela 1. Ewidencja Zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2024r.

W grupie zakładów produkcji żywności w rejestrze PPIS w Nisku w 2024r znajdowało się: 10 piekarni, 7 ciastkarni, 1 młyn, 1 zakład garmażeryjny, 20 producentów pierwotnych, 47 producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich, 1 producent pierwotny, Rolniczy Handel Detaliczny, dostawca bezpośredni, 5 producentów żywności w warunkach domowych, 1 RHD, 2 inne wytwórnie żywności, 2 wytwórnie lodów, 5 automatów do lodów;

W grupie zakładów obrotu żywnością: 179 sklepów spożywczych, 1 kiosk, 20 aptek, 3 magazyny hurtowe, 24 obiekty ruchome i tymczasowe, 97 środków transportu i 63 inne zakłady obrotu żywnością;

W grupie zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego: 36 restauracji, 41 zakładów małej gastronomii, 6 zakładów małej gastronomii ruchomej lub tymczasowej.

Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego: 39 stołówek szkolnych, 18 stołówek w przedszkolach, 20 inne zakłady żywienia typu zamkniętego. Liczba zakładów prowadzących usługi cateringowe wyniosła 33.

Ponadto w ewidencji PPIS w Nisku w roku sprawozdawczym znajdowało się 11 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W roku sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad higieną żywności i żywienia PSSE w Nisku:

- ✓ przeprowadzono 524 kontrole sanitarne zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu w tym 23 kontrole interwencyjne;
- ✓ skontrolowano 472 zakłady żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- ✓ zatwierdzono 53 nowe zakłady;
- ✓ wydano 248 decyzji administracyjnych ogółem, w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym nakazujące poprawę stanu sanitarno-higienicznego zakładu i zatwierdzające warunkowo.
- ✓ nałożono 47 mandatów karnych na winnych zaniedbań sanitarnych, na łączną kwotę 11800 zł.
- ✓ Pobrano 211 próbek, z czego 3 zostały zakwestionowane.

Ogólna ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Kontrole podmiotów działających na rynku spożywczym były prowadzone z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, obejmującej w szczególności stan faktyczny, klasyfikację obiektów i zakładów do kategorii niskiego, średniego lub wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów oceny sanitarnej.

W 2024r. do kategorii wysokiego ryzyka zakwalifikowano 201 zakładów, co stanowiło ponad 30% wszystkich zakładów znajdujących się w ewidencji PSSE w Nisku.

Podczas oceny warunków sanitarnych kontrolowanych obiektów zwracano uwagę na wyposażenie zakładu, jego otoczenie, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody używanej do przygotowywania żywności, ocenę wizualną i/lub laboratoryjną próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej

kontroli żywności i monitoringu, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością, gospodarkę odpadami, wdrożenie i stosowanie systemów kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju prowadzonej działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów z uwagi na ich różnorodność (małe i wielkopowierzchniowe oraz stare i nowoczesne) był zróżnicowany.

Najczęściej stwierdzane w 2024r. nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i wyposażenia zakładów,
- niewłaściwego sposobu przechowywania środków spożywczych i opakowań, naczyń jednorazowych,
- niewłaściwego postępowania przy gromadzeniu i usuwaniu odpadów,
- nieprzestrzegania procedur GHP, GMP, HACCP w zakładzie,
- braku przeszkolenia personelu,
- stosowania do produkcji i sprzedaży środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia,
- niewystarczająca ilość powierzchni roboczych oraz odpowiedni rozkład pomieszczeń w Bloku Żywnienia, pozwalające na higieniczne przeprowadzanie wszelkich działań żywnościowych.

W wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych PPIS w Nisku wydał 248 decyzji administracyjnych (nie wydawał decyzji unieruchamiających, zakazujących produkcji lub wprowadzania produktu do obrotu, odmawiających zatwierdzenia i zmiany decyzji oraz o stwierdzeniu nieważności) i nałożył 47 mandatów karnych. W 2024r. PPIS w Nisku nie kierował do PPWIS wniosków o ukaranie.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad zakładami żywienia zbiorowego typu otwartego

Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2024 PPIS w Nisku sprawował nadzór nad obiektami żywienia zbiorowego typu otwartego, które na podstawie przeprowadzonej analizy zagrożeń i ich wpływu na zdrowie ludzi zakwalifikowano do obiektów o wysokim ryzyku zdrowotnym. Biorąc pod uwagę sposoby przygotowania serwowanych posiłków oraz formy organizacji lokalu gastronomicznego w tej grupie obiektów możemy wyróżnić:

- restauracje, jadalnie, gospody, bary, bufety i kawiarnie,
- obiekty małej gastronomii ruchomej lub tymczasowej, np.: bary szybkiej obsługi, punkty gastronomiczne, budki, stoiska wolnostojące, a także pojazdy gastronomiczne.

Na terenie powiatu nizańskiego w roku sprawozdawczym w ewidencji PPIS w Nisku ujętych zostało 84 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 41 zakładów małej gastronomii - stacjonarnych i 6 zakładów - ruchomych i tymczasowych.

Skontrolowanych zostało 83 zakłady, w tym 42 zakłady małej gastronomii.

Ogółem przeprowadzono 123 kontrole, w tym 8 kontroli interwencyjnych. W zakładach małej gastronomii przeprowadzono 61 kontroli, w tym 2 kontrole interwencyjne.

Zatwierdzonych zostało 18 nowych zakładów, w tym 11 obiektów małej gastronomii

Stan sanitarny środków transportu żywności

Pod nadzorem PPIS w Nisku znajduje się 97 środków transportu żywności. Wszystkie środki transportu stosują zasady GHP i posiadają wdrożony system HACCP. Podczas kontroli tych obiektów sprawdzano przede wszystkim ich stan sanitarno-techniczny, wyposażenie, zapisy z mycia i dezynfekcji, przestrzeganie zasad higieny, w tym higieny osobistej osób odpowiedzialnych za warunki transportu.

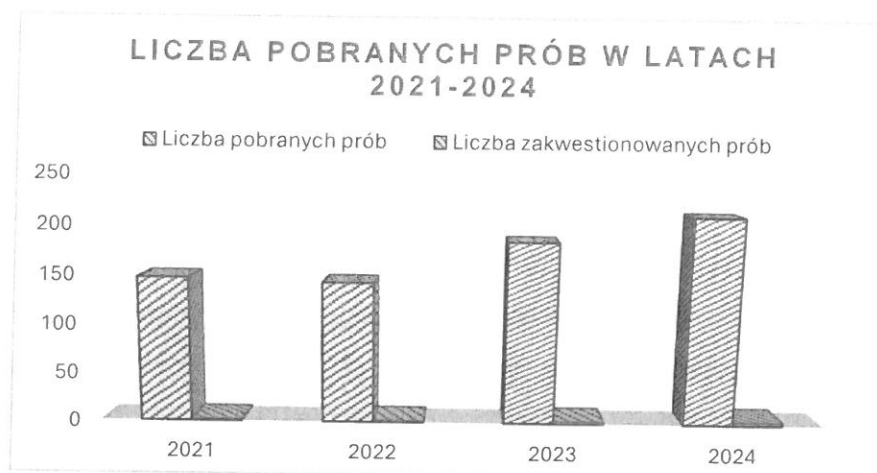
W 2024r. skontrolowano 5 środków transportu, w tym 1 zatwierdzono. Przeprowadzono 5 kontroli w tym 1 kontrolę interwencyjną, wydano 6 decyzji dot. naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych nakazujących przywrócenie stanu zgodnego z wymaganiami określonymi w przepisach prawa żywnościowego.

Zakłady produkujące żywność posiadają własne środki transportu wpisane do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością dokonywana jest na podstawie analizy sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek. Próbkę pobierane są zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej” opracowanego na dany rok. Istnieje również możliwość dodatkowego poboru próbek w związku z prowadzonymi akcjami specjalnymi, wystąpieniem zatrucia pokarmowego czy wniesionej interwencji konsumenckiej. Próbkę te są próbkami dodatkowymi z puli rezerwowej, stanowiącej 25-30% próbek ponad plan. W 2024r. pobrano do badania 211 próbek, w tym 208 próbek żywności i 3 próbki materiałów do kontaktu z żywnością. Zakres badań obejmował kierunki: mikrobiologia, metale, azotany, furan i jego pochodne, witaminy i inne żywieniowe – suplementy diety, żywność dla określonych grup, gluten, GMO, jod, WWA, witaminy i inne żywieniowe –

żywność wzbogacana, substancje dodatkowe, mikotoksyny, akryloamid, antybiotykooporność, ocena organoleptyczna materiałów do kontaktu z żywnością, migracja specyficzna, pestycydy, skażenia promieniotwórcze, wartość kaloryczna i zawartość składników odżywczych oraz kofeina

Wykres 1. Liczba pobranych prób w latach 2021-2024

Rok	Liczba pobranych prób	Liczba zakwestionowanych prób
2021	147	1
2022	143	1
2023	185	2
2024	211	3

Tabela 3. Tabela do wykresu 1. Liczba pobranych prób w latach 2021-2024

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

System RASFF służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska oraz działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów. W sytuacji, gdy wykryte zostaje zagrożenie związane z żywnością, paszą lub wyrobem/materiałem do kontaktu z żywnością, krajowy punkt kontaktowy danego członka sieci ma za zadanie bezzwłocznie przekazać do punktu kontaktowego Komisji Europejskiej tzw. powiadomienia, na specjalnie dla tego celu stworzonym formularzu powiadomienia w elektronicznym systemie iRASFF.

PPIS w Nisku w ramach systemu RASFF podejmował natychmiastowe czynności wyjaśniające i kontrolne w celu wycofania z obrotu żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zagrażających zdrowiu i życiu ludzi. W roku 2024 do PPIS w Nisku wpłynęło 26 powiadomień alarmowych RASFF oraz 5 powiadomień informacyjnych RASFF.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami pracownicy PSSE w Nisku przeprowadzili łącznie 71 kontroli. PPIS w Nisku w 2024r nie zgłaszał powiadomień do systemu RASFF.

Znakowanie żywności

Podstawowe wymagania dotyczące znakowania żywności zawarte są w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z 21.11.2011, z późn.zm.).

Na tej podstawie w trakcie kontroli zakładów produkcyjnych, miejsc wprowadzania do obrotu oraz zakładów żywienia zbiorowego dokonywano znakowania środków spożywczych w odniesieniu do pobranych próbek żywności ogólnego spożycia, jak również suplementów diety, żywności wzbogaconej oraz żywności dla określonych grup. Prawidłowe znakowanie żywności zawierające obowiązkowe informacje na temat żywności, w tym dotyczące substancji lub produktów powodujących alergię czy reakcje nietolerancji służy ochronie zdrowia konsumentów poprzez zapewnienie podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz bezpiecznego stosowania żywności.

W związku z powyższym próbki produktów żywnościowych pobierane do badań laboratoryjnych oceniane są m.in. w kierunku zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.

Pracownicy PSSE w Nisku w 2024r. pobrali w celu oceny znakowania 4 próbki, które nie były zakwestionowane, nie mniej jednak zgłoszono uwagi dot. niewłaściwego znakowania, o czym poinformowano pisemnie właściwych terenowo PPIS i PLW.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad bezpieczeństwem suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz żywności obowiązkowo wzbogaconej.

Nadzór organów PIS nad suplementami diety, żywnością dla określonych grup oraz żywnością obowiązkowo wzbogaconą prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi znakowania żywności i ich reklamy. Konsumentom powinni mieć zapewnioną możliwość świadomego, racjonalnego podejmowania decyzji i dokonywania wyboru produktów, dlatego też muszą otrzymywać rzetelną informację przede wszystkim o cechach oferowanych towarów, ale także warunkach bezpiecznego ich używania.

Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety

W ramach urzędowej kontroli żywności w 2024r. pracownicy PSSE w Nisku dokonywali również oceny znakowania suplementów diety w aptekach, obiektach obrotu żywnością oraz oferowanych za pośrednictwem stron internetowych.

Oceniono 5 próbek suplementów diety, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto w ramach urzędowej kontroli żywności zawierającej w swoim składzie kofeinę w podmiotach zajmujących się obrotem suplementami diety przeprowadzono kontrole tematyczne wraz z poborem prób. W celu oznaczeń w kierunku kofeiny, organoleptyki i znakowania pobrano 2 próbki, które nie uległy zakwestionowaniu.

Żywność dla określonych grup

W ramach nadzoru nad żywnością dla określonych grup w 2024r. pobrano 6 próbek do badań w następujących zakresach:

1. preparaty do początkowego żywienia niemowląt i preparaty do dalszego żywienia niemowląt - 1 próbka badana w kierunku substancji wzbogacających dodawanych do żywności oraz 1 próbka badana w kierunku znakowania i organoleptyki.
2. produkty zbożowe przetworzone oraz inną żywność dla dzieci - 1 próbka badana w kierunku akryloamidu, 1 próbka badana w kierunku furanu, 1 próbka badana w kierunku azotanów oraz 1 próbka badana w kierunku znakowania i organoleptyki.

Żadna z pobranych próbek nie została zakwestionowana.

W 2024r. nie pobierano próbek w zakresie żywności specjalnego przeznaczenia medycznego oraz w zakresie środków spożywczych zastępujące całodzienną dietę, do kontroli masy ciała.

Na terenie powiatu nizańskiego nie ma producentów w/w preparatów.

Żywność obligatoryjnie wzbogacana

Zgodnie z Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2024r. w sprawie substancji wzbogacających dodawanych do żywności (Dz. U. poz. 420) do badania w kierunku jodanu potasu KJO₃, organoleptyki i znakowania pobrano 1 próbkę pn.: Sól Himalajska jodowana, drobnoziarnista, która nie uległa zakwestionowaniu.

Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO)

W obiektach będących pod nadzorem PPIS w Nisku prowadzono również nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dot. żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W ramach realizacji Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w 2024r. pobrano do badania w kierunku GMO 1 próbkę pn. Mąka sojowa, próbka ta nie uległa zakwestionowaniu.

Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów oraz zatrucia grzybami

Na terenie powiatu nizańskiego nie ma zakładów, w których przetwarza się grzyby. W celu uniknięcia zatruć grzybami w sezonie grzybowym w PSSE w Nisku dyżury pełnili zatrudnieni klasyfikatorzy, którzy udzielali osobom zainteresowanym porad w zakresie przynależności gatunkowej grzybów świeżych, rosnących w warunkach naturalnych, zbieranych na potrzeby własne.

W trakcie sezonu dokonano 2 konsultacji w PSSE w Nisku, podczas których zostały ocenione różne gatunki grzybów m.in.: sieduń sosnowy, borowik szlachetny, podgrzybek brunatny.

Ponadto w ramach profilaktyki zatruć grzybami w 2024r. pracownicy komórki żywności i żywienia PSSE w Nisku w zakresie tematyki grzybów oraz zasad ich zbierania brali czynny udział w wydarzeniach edukacyjnych podczas imprez plenerowych tj:

- „Grzyby Harasiuki 2024r”.- impreza zorganizowana przez Gminę Harasiuki oraz Gminne Centrum Kultury w Harasiukach na terenie Kompleksu Sportowo – Rekreacyjnego w Harasiukach.
- „Na Straży Tradycji” - impreza plenerowa w Parku Miejskim w Nisku zorganizowana przez Nizańskie Centrum Kultury „Sokół”.
- „Dożynki Powiatu Nizańskiego” - impreza zorganizowana przez Starostę Nizańskiego oraz Wójta Gminy Jarocin na terenie rekreacyjnym przy scenie plenerowej nad zbiornikiem wodnym w Jarocinie.

Na wszystkich w/w imprezach zainteresowani mogli obejrzeć nowo zakupioną przez PSSE w Nisku ekspozycję modeli grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących pogrupowanych pod kątem ich podobieństwa zewnętrznego. Klasyfikatorzy grzybów z PSSE w Nisku udzielali informacji na temat zasad zbioru grzybów i jak zapobiegać zatruciom grzybami.

Wiedzę w zakresie grzybów oraz zasad ich zbierania rozpowszechniano również w środkach masowego przekazu: na stronie internetowej PSSE w Nisku oraz mediach społecznościowych (facebook).

Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
Oprócz sanitarno-higienicznych warunków produkcji nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje również bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. Na terenie powiatu nizańskiego nie funkcjonują zakłady produkujące materiały i wyroby przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Oceny zgodności materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach prowadzonego nadzoru dokonywano na podstawie okazanych dokumentów (m.in. deklaracji zgodności) używanych w procesach produkcyjnych w nadzorowanych zakładach. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. W roku 2024 pobrano do badania 3 próbki wyrobów przeznaczonych do kontaktu żywnością. Wyniki badań tych próbek były zgodne z wymaganiami.

Wybrane zagadnienia nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest bardzo ważnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych grup konsumentów (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach, żłobkach, wychowanków domów dziecka, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych itp.). Zasady żywienia zbiorowego wraz ze sposobem ich egzekwowania w jednostkach systemu oświaty zostały określone w przepisach art. 52 c i art. 103 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r., o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448), oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016r. poz. 1154).

Kontrole bloków żywienia w szpitalach

Pod nadzorem PPIS w Nisku znajduje się blok żywienia w Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Nisku - Szpitalu Powiatowym im. PCK w Nisku. W 2024r. przeprowadzono w tym obiekcie 2 kontrole, które wykazały że w bloku żywienia został wdrożony system HACCP, a kontrolowany podmiot zapewnia całodienne wyżywienie pacjentów. Dokonano również oceny stanu żywienia pacjentów, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzona przy pomocy arkusza punktowego ocena jadłospisu dekadowego objętego kontrolą pokazała wynik prawidłowy. Zwrócono jednak uwagę na fakt, że nie wszystkie główne posiłki zawierają białko pełnowartościowe. W związku z tym, PPIS w Nisku wystosował pismo do w/w podmiotu o podjęcie stosownych działań w tym zakresie, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonej nieprawidłowości.

W ramach UKŻ pobrano 1 próbkę posiłku bezglutenowego, dokonano sprawdzenia oznakowania produktów użytych do jego produkcji oraz oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego kuchni szpitala.

Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono, pobrana próbka nie uległa zakwestionowaniu.

Kontrole żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty

W ewidencji PPIS w Nisku znajduje się:

- 39 stołówek szkolnych, w tym 22 w systemie cateringowym,
- 18 stołówek w przedszkolach, w tym 11 w systemie cateringowym,
- 1 stołówka w internacie w systemie cateringowym,
- 2 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, w tym 1 w systemie cateringowym.

W trakcie przeprowadzanych w 2024r. urzędowych kontroli żywności w tych obiektach dokonywano sprawdzenia spełnienia wymaganych warunków bezpieczeństwa żywności, w tym warunków sanitarno-higienicznych miejsc, w których przygotowuje się, wydaje i spożywa posiłki oraz standardów żywienia dzieci i młodzieży, w szczególności pod kątem wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Przeprowadzono 32 kontrole w stołówkach szkolnych w tym 9 kontroli w systemie cateringowym, pobrano 3 próby w stołówkach przedszkolnych, w tym 1 próba w systemie cateringowym. Przeprowadzono 13 kontroli w tym 7 kontroli w systemie cateringowym, wydano 1 decyzję administracyjną.

Ocenę sposobu żywienia przeprowadzano na podstawie: oceny jadłospisów, zestawień dekadowych produktów i wyników badań laboratoryjnych pobieranych próbek posiłków, w aspekcie jakościowym, ilościowym oraz wartości energetycznej i odżywczej posiłków, w porównaniu z normami żywienia opracowanymi dla odpowiednich grup wiekowych dla populacji polskiej.

Do badania w kierunku oznaczenia wartości kalorycznej oraz wartości składników odżywczych pobrano 2 próbki posiłku obiadowego w bloku żywienia w stołówce szkolnej oraz 1 próbkę posiłku w punkcie wydawania posiłków w szkole podstawowej. Próbki te nie uległy zakwestionowaniu.

W ramach prowadzonego nadzoru szczególną uwagę zwracano również na asortyment oferowanych do sprzedaży środków spożywczych w sklepikach, kioskach oraz automatach vendingowych, zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych. Sprawdzano czy oferowane do sprzedaży środki odpowiadają przepisom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. poz. 1154)

oraz przepisom rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

Przeprowadzono 7 kontroli automatów vendingowych, 3 kontrole sklepików oraz 1 kontrolę małej gastronomii - zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto w ramach działań edukacyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku wystosował pismo do nadzorowanych jednostek systemu oświaty przypominające o obowiązku wynikającym z ustawy z dnia 17 sierpnia 2023r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023r. poz. 1718), dotyczącym wprowadzenia zakazu sprzedaży napojów z dodatkiem tauryny i kofeiny (energetyków lub napojów energetycznych) osobom poniżej 18 roku życia, także na terenie szkół i innych placówek oświatowych i wychowawczych, co w praktyce oznacza, że niezależnie od wieku kupującego ww. napoje nie będą mogły być oferowane do sprzedaży na terenie tych jednostek.

Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad importem z państw trzecich żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2024 r. w PSSE w Nisku nie przeprowadzano granicznych kontroli sanitarnych środków spożywczych pochodzenia niezwierzęcego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przywożonych z państw trzecich.

Ocena małej gastronomii i żywienia zbiorowego typu zamkniętego w sezonie letnim 2024r.

W okresie od 20.06.do 30.09.2024r., przeprowadzono 30 kontroli w zakładach małej gastronomii, w tym 7 kontroli z obiektach tymczasowych ruchomych, 3 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego obsługujących zorganizowany wypoczynek (żywienia na obozach, koloniach, wczasach, turnusach wypoczynkowych itp.), w tym 2 kontrole obozów pod namiotami.

W 5 zakładach w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości. Nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł, oraz wydano 5 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Najczęstsze uchybienia dotyczyły braku przestrzegania procedur systemu HACCP, stosowania do produkcji środków spożywczych przeterminowanych oraz niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego zakładów.

W ramach „Akcji Lato” prowadzono również czynności kontrolne w miejscowościach turystycznych, w czasie wzmożonego ruchu turystycznego w godzinach popołudniowych

i w weekendy w zakładach i obiektach małej gastronomii oraz żywienia zbiorowego typu otwartego. Obiekty do kontroli typowano na podstawie oceny ryzyka z uwzględnieniem zakresu prowadzonej działalności, rozmiarów prowadzonej działalności oraz dotychczasowej historii zakładu. W ramach urzędowej kontroli żywności pobrano również do badania laboratoryjnego próby w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych tj.: 5 prób lodów na bazie wody, 5 prób lodów na bazie mleka oraz 5 prób lodów z automatu na bazie mleka RTE. Pobrane próby nie uległy zakwestionowaniu.

OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

Woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia

z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Na terenie powiatu nizańskiego woda przeznaczona do spożycia dla konsumentów podawana jest z 13 urządzeń wodociągowych zbiorowego zaopatrzenia w wodę, które korzystają z ujęć wód podziemnych.

Wodociąg	Średnia produkcja wody m³/d	Sposób uzdatniania / dezynfekcja
<i>Sigielki</i>	518	<i>Brak uzdatniania / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Rudnik nad Sanem ul. Stróżańska</i>	466	<i>Napowietrzanie, korekta pH, filtracja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Rudnik nad Sanem ul. Chopina</i>	387	<i>Napowietrzanie, korekta pH, filtracja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Jarocin</i>	260	<i>Napowietrzanie, filtracja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Katy</i>	160	<i>Napowietrzanie, filtracja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Nowa Wieś</i>	202	<i>Korekta pH / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Huta Krzeszowska</i>	148	<i>Napowietrzanie, filtracja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Sieraków</i>	108	<i>Napowietrzanie, filtracja, koagulacja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Bieliniec</i>	727	<i>Napowietrzanie, filtracja / dezynfekcja podchlorynem sodu wg zaleceń</i>
<i>Zarzeczce</i>	237	<i>Napowietrzanie, filtracja / stała dezynfekcja podchlorynem sodu / stała dezynfekcja promieniami UV</i>
<i>Nowosielec</i>	126	<i>Napowietrzanie, korekta pH i barwy, filtracja / stała dezynfekcja podchlorynem sodu / stała dezynfekcja promieniami UV</i>
<i>Jeżowe</i>	1013	<i>Napowietrzanie, filtracja / okresowo dezynfekcja podchlorynem sodu</i>
<i>Nisko</i>	1562	<i>Napowietrzanie, sedymentacja, filtracja, koagulacja / stała dezynfekcja podchlorynem sodu</i>

Tabela 1 Wykaz wodociągów sieciowych w powiecie nizańskim

Na zaopatrywany przez ww. urządzenia wodociągowe obszarze znajduje się 107 punktów zgodności, w których pobierane są próbki wody do badań. Punkty zgodności są równomiernie rozmieszczone w strefach zaopatrzenia, a przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zadeklarowały w stosunku do nich spełnienie wymagań dla badanych

parametrów określonych w rozporządzeniu. W ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez PPIS w Nisku oraz wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez producentów wody, w 2024r. pobrano 157 próbek wody do badań. Zakres badań obejmował parametry grupy A oraz B - zgodnie z ww. rozporządzeniem.

Prowadzona przez producentów wody w 2024r. wewnętrzna kontrola jakości wody dostarczanej konsumentom z wodociągów sieciowych była zgodna z zakresem i częstotliwością określonymi w ww. rozporządzeniu oraz sporządzonym na tej podstawie harmonogramem pobierania próbek wody na 2024r., uzgodnionym z PPIS w Nisku.

Według danych PPIS w Nisku pozyskanych od wszystkich producentów wody, z wody pochodzącej z przedmiotowych wodociągów korzystało w 2024r. ponad 62,5 tys. konsumentów, co stanowi ponad 97% mieszkańców powiatu niżańskiego.

Z wody pochodzącej z ujęć indywidualnych o niewiadomej jakości nadal korzysta ok. 3 % mieszkańców.

Na jakość wody w wodociągach sieciowych składają się między innymi działania producentów wody, którzy zgodnie z obowiązującymi przepisami w ramach kontroli wewnętrznej monitorują parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne wody z określoną częstotliwością oraz działania podejmowane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, która od lat prowadzi systematyczne badania jakości wody i konsekwentnie egzekwuje jej poprawę w przypadkach wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń.

<i>Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia</i>	<i>Parametry przekroczone w 2024r.</i>
<i>Jarocin</i>	<i>bakterie grupy coli ogólna liczba mikroorganizmów</i>
<i>Katy</i>	<i>bakterie grupy coli</i>
<i>Sigielki</i>	<i>bakterie grupy coli ogólna liczba mikroorganizmów</i>
<i>Nowosielec</i>	<i>suma chloranów i chlorynów, trichlorometan, suma THM</i>
<i>Bieliniec</i>	<i>barwa, mętność, odczyn</i>
<i>Nisko</i>	<i>mętność, glin, żelazo</i>

Tabela 2 Wykaz wodociągów ze stwierdzonymi przekroczeniami w 2024r.

W pierwszym półroczu 2024 kilkukrotnie wystąpiło pogorszenie jakości wody do spożycia przez ludzi z **wodociągu sieciowego w Jarocinie** pod względem mikrobiologicznym. W związku z tym wydano 3 decyzje dot. warunkowej przydatności wody do spożycia: 1 decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi ze względu na obecność bakterii grupy coli oraz 2 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody ze względu na ponadnormatywną ilość ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C. Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Jarocinie - producent wody - we wszystkich przypadkach pogorszeń jakości wody przeprowadzał dezynfekcję i płukanie sieci wodociągowej oraz pobierał w ramach kontroli wewnętrznej

dotatkowe próbki wody z punktów zlokalizowanych na całej sieci w celu monitorowania parametrów mikrobiologicznych. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne sprawdzające wykonanie obowiązków nałożonych ww. decyzjami, podczas których stwierdzono wywiązywanie się przedsiębiorstwa z informowania konsumentów o aktualnej jakości wody z przedmiotowego wodociągu.

W roku sprawozdawczym wydano również 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi w punkcie pobrania (woda z wodociągu sieciowego w Katach) ze względu na obecność bakterii grupy coli. Producent wody przeprowadził dezynfekcję przyłącza wodociągowego i pobrał dodatkowe próbki, aby wykluczyć możliwość skażenia całej sieci wodociągowej. Analizy próbek wody z wodociągu sieciowego w Katach nie wykazywały przekroczeń. Ostatecznie po okazaniu sprawozdania z badań próbki wody pobranej w przedmiotowym punkcie, PPIS w Nisku wydał decyzję o przydatności wody do spożycia.

W wodzie podawanej z **wodociągu sieciowego w Nowosielcu** w październiku 2024r. wystąpiło przekroczenie w zakresie parametrów fizykochemicznych tj. sumy chloranów i chlorynów, trichlorometanu i sumy THM. Przedsiębiorstwo wodociągowe podjęło natychmiastowe działania naprawcze i przeprowadziło płukanie wewnętrznej instalacji wodociągowej w budynku, w którym stwierdzono przekroczenia oraz płukanie sieci wodociągowej. Przeprowadzone badania próbek wody pobranych w punktach zgodności zlokalizowanych w różnych miejscach na sieci nie wykazały nieprawidłowych zmian. W próbce wody z **wodociągu sieciowego w Sigiełkach** pobranej w czerwcu 2024r. stwierdzono obecność bakterii grupy coli, a w sierpniu ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 22°C. Przedstawione przez przedsiębiorstwo wodociągowe sprawozdania z badań dodatkowych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej nie wykazały przekroczeń parametrów mikrobiologicznych.

W wodzie podawanej z **wodociągu sieciowego w Bielińcu** występowały krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych: barwy, mętności i odczynu, a z **wodociągu sieciowego w Nisku** mętności, glinu i żelaza. Producenci wody podejmowali natychmiastowe działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody, a kolejne sprawozdania z badań wykazywały prawidłową jakość wody.

Pozostałe wodociągi przez cały 2024 rok podawały konsumentom wodę, której jakość odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia.

Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości wody poddawanej kontroli u konsumentów, świadczy o niedostatecznych lub niewłaściwie prowadzonych procesach jej uzdatniania. Przekroczenie parametrów określonych w rozporządzeniu wymaga

každorazowo dokonania oceny zagrożeń i oszacowania ryzyka wystąpienia potencjalnych zdarzeń niebezpiecznych dla zdrowia konsumentów.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia, wykonanych w 2024r. oraz mając na względzie, że stwierdzone przekroczenia parametrów monitorowanych były krótkotrwałe i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia, mieszkańcy powiatu niżańskiego korzystający z wody wodociągowej, spożywali wodę dobrej jakości, ocenioną na koniec 2024r. jako przydatną do spożycia przez ludzi.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, właściwi państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody wydają okresowe i obszarowe oceny jakości wody. Oceny te zawierają informacje dotyczące spełnienia na nadzorowanym terenie wymagań określonych w załącznikach nr 1 i 4 do rozporządzenia, w okresie, dla którego opracowywana jest ocena. Oceny jakości wody przekazywane są właściwym wójtom, burmistrzom (lub prezydentom miast) i starostom w celu zapoznania się i podjęcia koniecznych działań mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę właściwej jakości.

Przedmiotem kontroli prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej był również stan sanitarno-techniczny infrastruktury wodociągowej. Podobnie jak w latach ubiegłych skontrolowano wszystkie wodociągi sieciowe. Przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych, w trakcie których prowadzono również działania edukacyjno-informacyjne w zakresie m.in.:

- utrzymania właściwego stanu higieniczno - sanitarnego i technicznego pomieszczeń i urządzeń wodociagowych,
- stosowania odpowiednich materiałów do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- informowania konsumentów o jakości wody przez dostawców wody,
- realizacji harmonogramów badań wody przez dostawcę wody,
- monitoringu parametrów promieniotwórczych.

W br. przedłużono do 31 grudnia 2025r. termin wykonania obowiązków nałożonych decyzją PPIS w Nisku (wydaną w 2023r.) dot. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów w hali technologicznej i chlorowni w budynku stacji uzdatniania wody w Hucie Krzeszowskiej poprzez usunięcie zabrudzeń i ubytków tynku. Przeprowadzone kontrole pozostałych urządzeń wodociagowych nie wykazały nieprawidłowości.

Stałą dezynfekcję wody zastosowano w 3 wodociągach: podchlorynem sodu - wodociągi Nisko, Zarzecze i Nowosielec oraz promieniami UV – wodociągi Zarzecze i Nowosielec.

Pozostałe wodociągi dezynfekowane są podchlorynem sodu okresowo lub według zaleceń. Występująca ponadnormatywna zawartość związków żelaza oraz manganu w ujmowanej wodzie podziemnej w większości wodociągów na terenie powiatu wymaga stałego stosowania procesów napowietrzania i filtracji, w niektórych wodociągach również korekty pH wody i koagulacji.

Rysunek 1 Stacja uzdatniania wody w Nisku

Pod nadzorem PPIS w Nisku znajdowały się 2 wodociągi lokalne o produkcji wody mniejszej niż 100 m³/d tj.:

- Szpital Powiatowy Nisko ul. Kościuszki 1,
- Przychodnia Specjalistyczna Nisko ul. Wolności 54.

W br. przeprowadzono modernizację stacji uzdatniania wody dla wodociągu Szpitala Powiatowego w Nisku ul. Kościuszki 1. Pod koniec września 2024r. wodociąg Przychodni Specjalistycznej w Nisku został podłączony do wodociągu sieciowego w Nisku. Jakość wody z tych wodociągów odpowiadała obowiązującym normom.

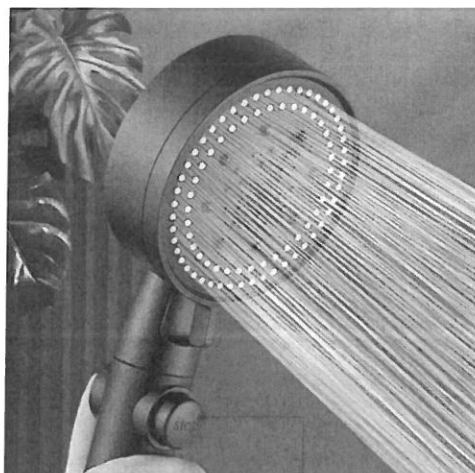
Przeprowadzone kontrole stanu sanitarno-technicznego obydwu wodociągów nie wykazały nieprawidłowości.

Podsumowując, stan bezpieczeństwa sanitarnego w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia na nadzorowanym terenie w 2024 roku, należy uznać za dobry i stabilny.

BADANIA W KIERUNKU *LEGIONELLA SP.*

W roku sprawozdawczym w ramach nadzoru sanitarnego pobrano do badań w kierunku *Legionella sp.* 4 próbki ciepłej wody użytkowej w Szpitalu Powiatowym w Nisku. Natomiast w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Szpital pobrano do badań 9 próbek.

Analizy tych próbek wykazały, że jakość ciepłej wody użytkowej odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

W ramach nadzoru sanitarnego w 2024r. do badań w kierunku *Legionella sp.* pobrano również próbki ciepłej wody użytkowej w innych obiektach użyteczności publicznej tj.: Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr od Aniołów w Jeżowie oraz w Zajeździe „Pod Jesionami” w Nisku. W obu przypadkach nie wykryto obecności ww. bakterii.

Podsumowując w 2024r. wydano 5 decyzji dot. *Legionelli sp.*: 4 stwierdzające brak skażenia i 1 decyzję stwierdzającą znikome skażenie.

OCENA JAKOŚCI WODY W KĄPIELISKU I BASENIE

PPIS w Nisku nadzoruje Kąpielisko Miejskie Podwolina znajdujące się przy ul. Dąbrowskiego w Nisku, zorganizowane na sztucznym zbiorniku wodnym pełniącym rolę zbiornika rekreacyjno - retencyjnego. Organizatorem kąpieliska od początku jego funkcjonowania (od 2021r.) jest Zarząd Budynków Komunalnych i Zieleni Miejskiej w Nisku. Próbkę do badań z zakresu bakteriologicznego pobierane były zgodnie z ustalonym z PPIS w Nisku harmonogramem. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego PPIS w Nisku w ramach kontroli urzędowej pobrał 1 próbkę wody.

W sezonie pobrano 5 próbek wody do badań w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora (3 wynikające z harmonogramu i 2 dodatkowe).

Na podstawie sprawozdań z badań, PPIS w Nisku dokonywał bieżącej oceny jakości wody w kąpielisku i informował organizatora kąpieliska oraz Burmistrza Gminy i Miasta Nisko o jakości wody do kąpieli. Dane na temat jakości wody były również na bieżąco uaktualniane w serwisie kąpieliskowym.

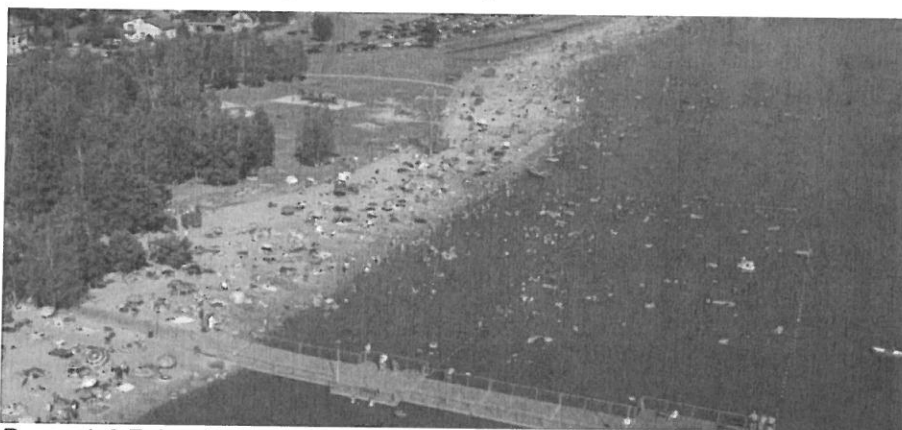
W sezonie kąpielowym 2024 PPIS w Nisku wydał 8 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku Podwolina, w tym 3 o nieprzydatności wody do kąpieli wraz ze stosownymi komunikatami. Tymczasowe zakazy kąpieli obowiązywały:

- od 12.07 do 14.07.2024r. - przekroczenie parametru mikrobiologicznego *enterokoki*,
- od 20.07 do 29.07.2024r. - nadmierny zakwit sinic,

- od 16.08 do 21.08.2024r. - przekroczenie parametru mikrobiologicznego *Escherichia coli*.

Mając na względzie ochronę zdrowia ludzkiego, PPIS w Nisku w sezonie kąpielowym 2024 wydał 3 decyzje wprowadzające tymczasowy zakaz kąpieli w kąpielisku miejskim Podwolina. Opracowano 1 ocenę sezonową jakości wody w kąpielisku

Po sezonie kąpielowym 2024, na podstawie czteroletniego zestawu danych o jakości wody w kąpielisku (lata 2021-2024), PPIS w Nisku dokonał klasyfikacji jakości wody w kąpielisku miejskim Podwolina zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, określając jej jakość jako doskonałą.

Rysunek 2 Zalew Podwolina

Stan sanitarny infrastruktury kąpieliska tak jak w latach ubiegłych nie budził zastrzeżeń (przeprowadzono w sezonie letnim 5 kontroli sanitarnych, w tym 1 dot. stanu sanitarno-technicznego kąpieliska, 2 sprawdzające obowiązki nałożone decyzjami i 2 kontrole urzędowe w zakresie wizualnej oceny jakości wody w kąpielisku).

Teren obiektu był uporządkowany, piasek na plaży utrzymany w należytej czystości. Wydzielono strefę dla kąpiących się (100 m linii brzegowej) wraz z wyznaczoną strefę dla najmłodszych dzieci. Nad bezpieczeństwem kąpiących się, w godzinach otwarcia kąpieliska czuwali ratownicy. Kąpielisko było prawidłowo oznakowane przez organizatora.

Rysunek 3 Widok szczegółowego raportu dla wybranego kąpieliska

Na terenie powiatu niżańskiego w 2024 roku nie funkcjonowały miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

W ewidencji PPIS w Nisku ujęto i skontrolowano 1 basen odkryty w ośrodku wypoczynkowym MONO Sport Camp w Harasiukach, czynny sezonowo, dostępny tylko dla gości ośrodka. Basen ten z uwagi na wymiary niecki i pojemność nie podlega wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez właściciela obiektu, pobrano 1 próbkę wody do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, która nie wykazała uchybień. Stan techniczny basenu i jego eksploatacja podobnie jak w latach poprzednich nie budziły zastrzeżeń. Obiekt oceniony jako dobry.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nisku w roku 2024 kontynuował bieżący nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej.

Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji PPIS w Nisku w 2024 roku w tej grupie obiektów zostały ujęte 2 domy pomocy społecznej i 7 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Skontrolowano 1 DPS i 1 Dzienny Dom Pomocy. Oferty tych placówek skierowane są do osób niesamodzielnych. Uczestnicy korzystają z szeregu zajęć usprawniających ich zdrowie oraz zaspokajających potrzeby towarzyskie, rekreacyjne i kulturalne.

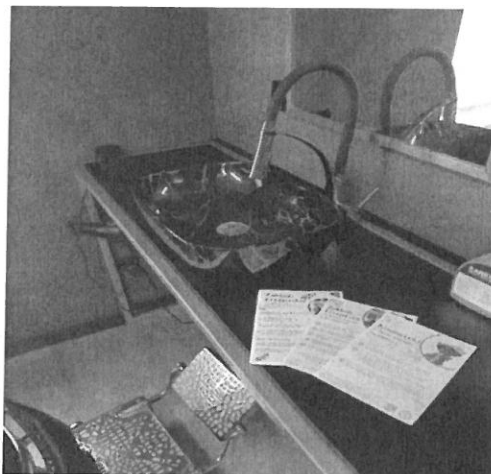
Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Cmentarze i domy przedpogrzebowe

W ewidencji PPIS w Nisku podobnie jak w latach ubiegłych znajdują się 2 cmentarze: Cmentarz Komunalno-Parafialny w Nisku i Cmentarz Komunalny w Rudniku nad Sanem, Dom Przedpogrzebowy przy Cmentarzu Komunalnym w Rudniku nad Sanem oraz Kaplica Cmentarna w Raławicach. Kontrole tych obiektów przeprowadzane w poprzednich latach nie wykazywały nieprawidłowości.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi

Największe potencjalne zagrożenie zdrowotne w tego typu obiektach związane jest z wykonywaniem zabiegów naruszających ciągłość tkanek, dlatego też podczas wykonywania czynności kontrolnych pracownicy inspekcji sanitarnej zwracali szczególną uwagę na postępowanie związane z dezynfekcją i sterylizacją narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich.

Rysunek 4 Salon fryzjerski

We wszystkich skontrolowanych w 2024 roku zakładach stosowane były środki dezynfekcyjne do narzędzi, skóry i powierzchni. W salonach kosmetycznych świadczących usługi z naruszeniem ciągłości tkanki prowadzona była sterylizacja narzędzi wielorazowego użytku. Do wykonywania zabiegów używane były wyłącznie jałowe materiały i narzędzia, przechowywane w oddzielnych pakietach sterylizacyjnych zabezpieczających je przed wtórnym skażeniem. Większość zakładów kosmetycznych wyposażona jest w autoklawy. Pozostałe obiekty posiadały zawarte umowy z podmiotami zewnętrznymi. Pranie brudnej bielizny (fartuchy, pelerynki, ręczniki) z reguły wykonują właściciele zakładów we własnym zakresie poza miejscem świadczenia usług. W większości zakładów używane są ręczniki jednorazowego użytku. Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (powstałymi w trakcie prowadzenia usług kosmetycznych) jest analogiczne do postępowania z odpadami medycznymi.

Na koniec roku 2024r. w ewidencji PPIS w Nisku w tej grupie obiektów znajdowały się: 53 zakłady fryzjerskie, 28 gabinetów kosmetycznych, 1 salon tatuażu, 1 salon odnowy biologicznej i 14 obiektów świadczących łącznie powyższe usługi. Skontrolowano 65 zakładów. Kontrole dot. stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia oraz oceny zgodności postępowania zgodnie z procedurami zapewniającymi ochronę przed

przenoszeniem zakażeń i chorób zakaźnych stosowanych w zakładach. Przeprowadzono również 1 dodatkową kontrolę w związku ze stwierdzeniem wzrostu drobnoustrojów testowych we wskaźniku biologicznym Sporal A, umieszczonym w autoklawie będącym na wyposażeniu salonu kosmetycznego.

Stan sanitarno-techniczny obiektów z branży beauty poddanych kontroli w roku sprawozdawczym nie budził zastrzeżeń. Wydano 9 pozytywnych opinii sanitarnych dot. procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, stosowanych w gabinetach kosmetycznych i fryzjerskich.

Kontrole solariów prowadzono w związku z ustawą z 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, zwracając uwagę na ochronę ludzi przed szkodliwym oddziaływaniem promieniowania ultrafioletowego (3 solaria w ewidencji). Sprawdzano m.in. obowiązek umieszczania w miejscu udostępniania solarium czytelnej i widocznej informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia, przestrzeganie zakazu reklamy i promocji usług. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Obiekty hotelarskie – hotele, pola biwakowe i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS w Nisku na koniec roku sprawozdawczego znajdowało się 22 obiekty, w których świadczone są usługi noclegowe (w tym 1 hotel, 1 pole biwakowe i 11 gospodarstw agroturystycznych). W 2024r. skontrolowano 9 obiektów z tej grupy. W trakcie kontroli oceniano między innymi: stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń oraz terenu wokół budynków, postępowanie z czystą i brudną bielizną oraz pościelą, procedury utrzymania czystości, w tym zaopatrzenie i właściwe przechowywanie środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych, gospodarkę ściekową i odpadową. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Podczas kontroli sanitarnych obiektów przypominano właścicielom obiektów o konieczności utrzymania właściwego stanu higieniczno - sanitarnego i technicznego pomieszczeń i urządzeń, właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. oraz zasadach właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji i klimatyzacji.

Inne obiekty użyteczności publicznej

Inne obiekty użyteczności publicznej obejmują m.in. ustępy publiczne, tereny rekreacyjne, ośrodki kultury, obiekty sportowe, sceny plenerowe, świetlice wiejskie, stacje paliw, miejsca obsługi podróżnych przy drogach szybkiego ruchu, przystanki oraz zakłady pogrzebowe świadczące usługi w zakresie przewozu zwłok i firmy świadczące usługi w zakresie transportu publicznego i turystycznego.

W przypadku tego typu obiektów zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających w ich sąsiedztwie. W 2024 roku skontrolowano 12 obiektów z tej grupy. Przeprowadzono 19 kontroli.

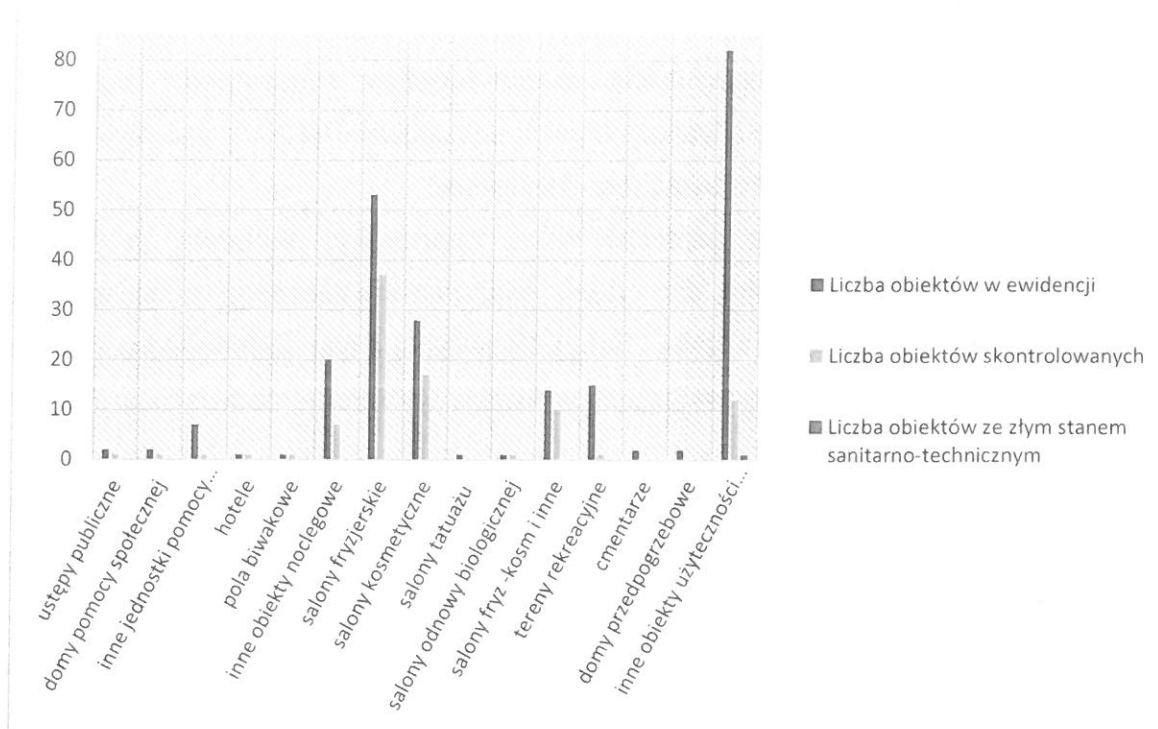
W trakcie kontroli budynku zaplecza Klubu Sportowego „Rotunda” w Krzeszowie stwierdzono nieprawidłowości dot. stanu sanitarno-technicznego powierzchni ścian i sufitu (brudne, z odpryskami tynku i farby). W związku z tym wydano stosowną decyzję administracyjną. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków nałożonych decyzją.

W roku sprawozdawczym przedłużono termin usunięcia uchybień w Ośrodku rekreacyjno-sportowym „Błękitny San” w Ulanowie (brudne i popękane ściany i sufity w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla uczestników spływów flisackich w budynku bosmanówki, brudne ściany w świetlicy piłkarskiej, skorodowane baterie umywalkowe w sanitariatach w szatniach dla gości i gospodarzy). Podczas rekontroli przeprowadzonej w 2024r. stwierdzono usunięcie tych nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym kontrola sprawdzająca przeprowadzona w Miejskim Klubie Sportowym „Sokół” w Nisku, w którym w 2023r. stwierdzono: brudne powierzchnie ścian w szatniach dla gości i gospodarzy, zniszczone powierzchnie drzwi i ościeżnic w sanitariatach znajdujących się w szatniach dla gości i gospodarzy oraz czarny nalot na fugach w tych sanitariatach, wykazała wykonanie obowiązków nałożonych decyzją.

Skontrolowano 5 samochodów ujętych w tej grupie, należących do 3 przedsiębiorców świadczących usługi w zakresie przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Uchybień nie stwierdzono. PPIS w Nisku wydał 54 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok lub szczątków ludzkich oraz 31 postanowień na sprowadzenie zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy. Nie wydawano decyzji na wywóz za granicę. Przedstawiciele PPIS w Nisku nie brali udziału w ekshumacjach.

Na koniec 2024r. wszystkie obiekty z grupy *inne obiekty użyteczności publicznej* oceniono jako dobre.

Wykres 1 Obiekty użyteczności publicznej - natężenie kontroli sanitarnych z zakresu higieny komunalnej w 2024

INTERWENCJE

Z zakresu higieny komunalnej w 2024r. odnotowano 4 interwencje:

- 1 dot. uciążliwości zapachowej,
- 1 dot. złych warunków mieszkaniowych,
- 1 dot. zagrożeń na niezagospodarowanej działce,
- 1 dot. jakości wody wodociągowej.

2 interwencje przekazano do rozpatrzenia wg właściwości do UGiM Nisko, na 1 udzielono odpowiedzi o właściwym organie do rozpatrzenia oraz 1 załatwiono we własnym zakresie. Pracownicy higieny komunalnej brali udział w oględzinach mieszkania wspólnie z przedstawicielami Zarządu Budynków Komunalnych i Zieleni Miejskiej w Nisku oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Nisku.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I INFORMACYJNE

Przed rozpoczęciem sezonu letniego PPIS w Nisku wystosował wzorem lat ubiegłych do wszystkich gmin na terenie powiatu niżańskiego oraz spółdzielni mieszkaniowych pismo dot. przygotowania terenów rekreacyjnych, w tym utrzymania właściwego stanu higieniczno-sanitarnego placów zabaw i piaskownic.

W roku sprawozdawczym nadzorowano jakość wody w kąpielisku miejskim Podwolina, w związku z tym podczas imprezy plenerowej powitania lata nad zalewem zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne, na którym promowano bezpieczne zachowania podczas wypoczynku letniego. Udzielano informacji dotyczących serwisu kąpieliskowego, jakości wody w kąpielisku oraz zagrożeń związanych z nadmiernym zakwitaniem sinic.

Rysunek 5 Zakwit sinic - kąpielisko Podwolina

PPIS w Nisku w ramach działań edukacyjnych przypominał właścicielom obiektów noclegowych i świadczących usługi hotelarskie o konieczności właściwego przygotowania wewnętrznej instalacji wodociągowej. Wystosowano również wystąpienia do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, stacji paliw i obiektów sportowych oraz gmin przypominające o spoczywającym na właścicielu lub zarządcy nieruchomości obowiązku zapobiegania rozwojowi bakterii z rodzaju *Legionella* sp. oraz utrzymywania nieruchomości w należyтым stanie sanitarno-higienicznym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym.

W ramach działań profilaktycznych w obiektach ujętych w ewidencji oraz podmiotach leczniczych przekazywano ulotki edukacyjno-informacyjne dot. możliwych źródeł *Legionelli* i sposobów redukcji ryzyka zakażenia.

Zgodnie z wytycznymi GIS każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli sanitarnych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne z zakresu m.in.:

- opracowanych i wdrożonych procedur dot. mycia i dezynfekcji oraz sterylizacji (postępowania zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi), postępowania z bielizną czystą i brudną oraz odpadami,
- stanu higieniczno - sanitarnego i technicznego pomieszczeń/urządzeń obiektów,
- palenia wyrobów tytoniowych,
- zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji,
- właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella*.

W roku sprawozdawczym w obiektach branży beauty prowadzono działania edukacyjne w ramach kampanii informacyjnej „Świadome Piękno – Wspólnie Zadbajmy o Nasze Zdrowie” oraz przekazywano ulotki dot. bezpieczeństwa zdrowotnego klientów oraz kosmetyków stosowanych w salonach fryzjerskich i kosmetycznych. W trakcie kontroli sanitarnych prowadzono instruktaż dla pracowników w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku. Przeprowadzono szkolenie dla uczniów Zespołu Szkół w Jeżowie (klasa o profilu fryzjerskim).

Rysunek 6 Salon fryzjerski

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Celem inspekcji sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy jest poprawa warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy.

Działania prowadzone w tym zakresie zapobiegają powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych oraz poprawiają stan sanitarny pomieszczeń i otoczenia zakładów, co pozwala zapewnić pracownikom bezpieczeństwo podczas wykonywanych prac.

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pracowników higieny pracy obejmował w 2024r. kontrole dot. przestrzegania przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich zatrudnionych pracowników, bezpieczeństwa stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników chemicznych oraz biologicznych w środowisku pracy, a także oceny ryzyka zawodowego.

Na terenie powiatu nizańskiego nadzorem objętych jest 237 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą produkcyjną, usługową lub handlową, zatrudniających 4183 pracowników. W ewidencji nadzorowanych podmiotów przeważają zakłady małe zatrudniające do 9 pracowników (65% ogółu nadzorowanych obiektów) oraz podmioty zatrudniające od 10 do 49 pracowników (28%).

W ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie naszego powiatu w 2024r. skontrolowano 100 zakładów, przeprowadzono 121 kontroli.

W skontrolowanych zakładach stwierdzono m.in. nieprawidłowości:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w 17 zakładach,
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w 3 zakładach,

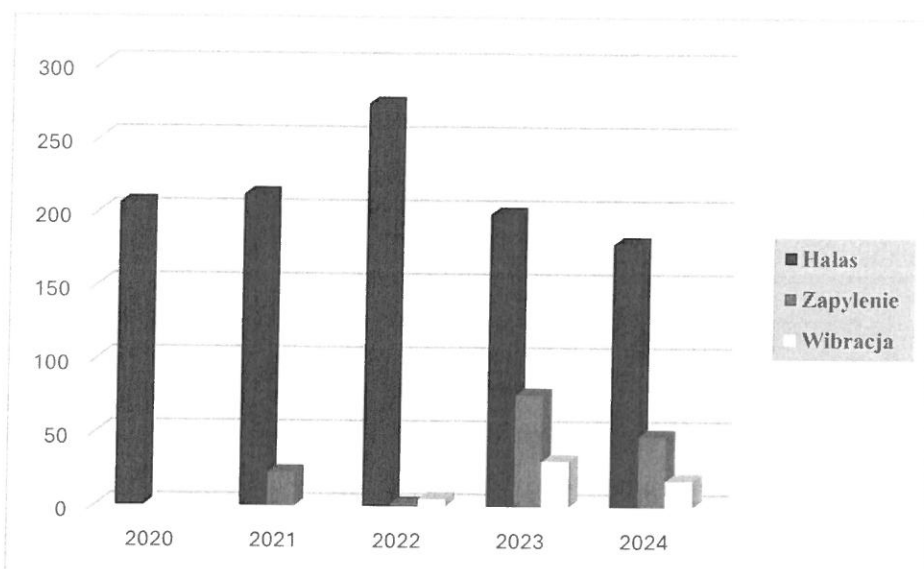
- brak zapewnienia pracownikom odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych w 4 zakładach,
- brak zapewnienia pracownikom odzieży i obuwia roboczego w 2 zakładach,
- brak lub nieprawidłową ocenę ryzyka zawodowego w 4 zakładach,
- brak aktualnych kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych w 3 zakładach,
- przekraczające dopuszczalne normy higieniczne wyniki stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, drgania miejscowe, pyły, mikroklimat gorący) w 12 zakładach,
- dotyczące ochrony zdrowia pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych w 5 zakładach.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 29 decyzji administracyjnych, w których zawarto 169 nakazów.

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że na 3141 pracowników zatrudnionych w podmiotach gospodarczych działających na terenie powiatu niżańskiego skontrolowanych w 2024 roku 216 pracowało w warunkach niezgodnych z normatywami higienicznymi, co stanowi **6,8%** ogółu zatrudnionych. Najliczniejszą grupę pracującą w warunkach przekroczenia norm higienicznych stanowią osoby ekspozowane na hałas. W 2024 roku w przekroczeniach NDN hałasu pracowało **179** osób, co stanowi **82,8%** ogółu osób zatrudnionych w przekroczeniach normatywów higienicznych. Przekroczenia NDN hałasu dotyczą głównie zakładów przetwórstwa drewna oraz zakładów zajmujących się odlewnictwem i obróbką metali.

Podczas kontroli stwierdzono, że pracodawcy opracowują i wdrażają w życie programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas. W przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na ponadnormatywny hałas nie było możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy udostępniali środki ochrony indywidualnej słuchu oraz nadzorowali prawidłowość ich stosowania. Pracownicy są poinformowani o narażeniu, wyposażeni w środki ochrony osobistej, poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym, a stan zdrowia narażonych pracowników jest na bieżąco monitorowany. W 2024 roku stwierdzono, że 48 pracowników pracowało pracowników w warunkach przekroczonego normatywu higienicznego dla pyłu (2 zakłady). Przekroczenia normatywu higienicznego dla pyłu dotyczą pyłu drewna, który jest czynnikiem rakotwórczym. W przekroczonym normatywie dla miejscowych drgań mechanicznych w

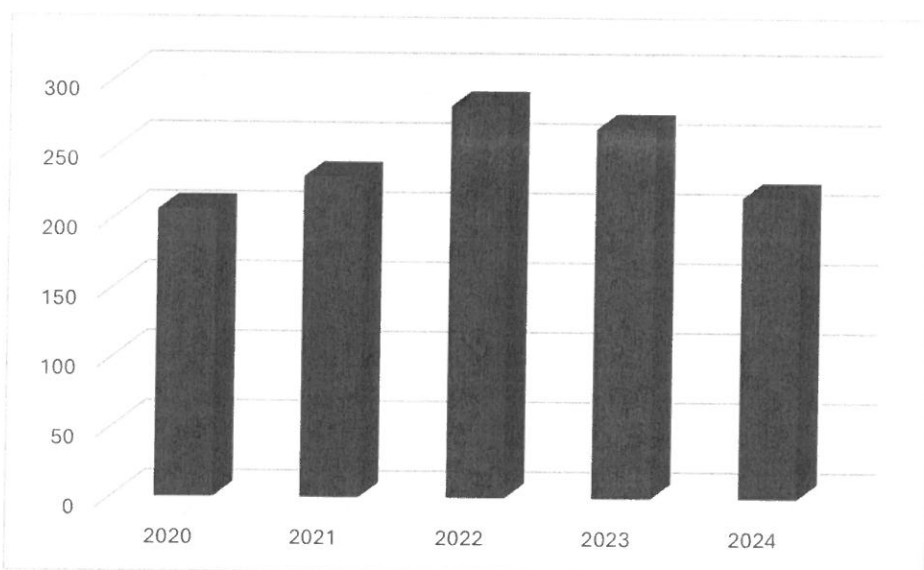
analizowanym okresie pracowało 18 pracowników (3 zakłady), a dla mikroklimatu gorącego 6

Wykres 1. Ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych dla hałasu, pyłu i wibracji.

Jak wynika z powyższego wykresu w 2024 roku zmniejszyła się ilość pracowników pracujących w przekroczonych normatywach higienicznych dla hałasu, pyłu i wibracji.

Poniższy wykres obrazuje ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych w latach 2020-2024.

Wykres 2. Ilość pracowników pracujących w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych w latach 2020-2024

Narażenie pracowników na czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym

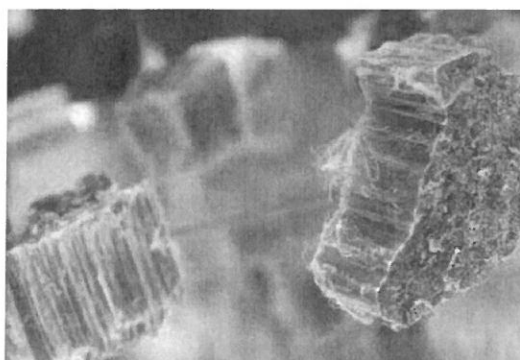
Pracownicy w środowisku pracy mogą być narażeni na substancje, mieszaniny lub czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Skutki narażenia na działanie takich substancji lub czynników może ujawnić się dopiero po wielu latach, dlatego bardzo ważne jest unikanie narażenia.

W 2024r. tak jak i w latach poprzednich pracownicy PPIS w Nisku sprawowali nadzór nad zakładami pracy, w których pracownicy są narażeni na substancje lub czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Skontrolowano 45 zakładów z 63 będących w ewidencji.

Największą liczbę zakładów, w których pracownicy są narażeni na substancje lub czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym stanowią zakłady przetwórstwa i obróbki drewna oraz produktów drewnopochodnych - 47 zakładów, skontrolowano 37 takich zakładów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w tym zakresie wydano 5 decyzji administracyjnych.

Ocena warunków pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest.

Azbest jest nazwą handlową sześciu minerałów włóknistych, naturalnie występujących w przyrodzie, różniących się chemicznie oraz budową krystaliczną. Pył azbestu, ze względu na niezwykle małe włókna, stanowi poważne zagrożenie. Wykazuje działanie drażniące, zwłókniające i rakotwórcze na układ oddechowy.

W ramach realizacji programu wieloletniego pn. „Program oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” w 2024r., jak i w latach ubiegłych, przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili czynności kontrolne podmiotów gospodarczych podczas prac związanych z usuwaniem bądź transportem wyrobów/odpadów zawierających azbest. Przy wykonywaniu prac w narażeniu na azbest duże znaczenie dla bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników ma właściwe

stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

W 2024r. przeprowadzono 3 kontrole podmiotów wykonujących prace demontażowe i transportowe wyrobów zawierających azbest. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

CHOROBY ZAWODOWE

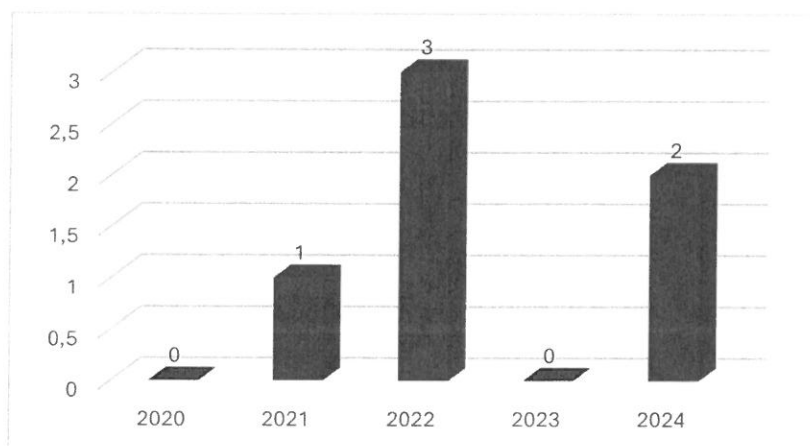
Sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy ma na celu zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

Za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych "narażeniem zawodowym".

W 2024 roku do tut. Inspektora nie wpłynęły zgłoszenie podejrzenia chorób zawodowych. Przeprowadzono 1 postępowania dot. choroby zawodowej zgłoszonej w 2023r.

W 2024 roku PPIS w Nisku wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (boreliozy). Nadal najczęściej rozpoznawaną chorobą zawodową na terenie tut. powiatu jest borelioza, którą stwierdza się głównie w leśnictwie i rolnictwie.

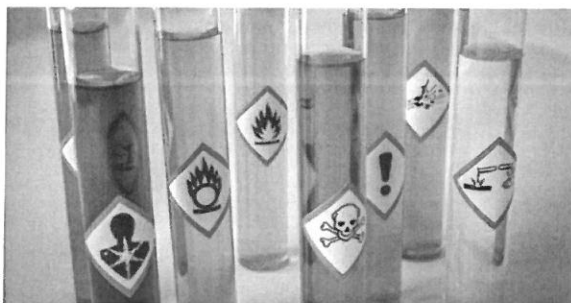
Poniższy wykres obrazuje ilość stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2020-2024.

Wykres 3. Ilość stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2020-2024

Z powyższego wykresu wynika, że ilość stwierdzanych przypadków chorób zawodowych w poszczególnych latach jest bardzo zróżnicowana. Wpływ na to ma ilości zgłaszanych podejrzeń chorób zawodowych oraz czas trwania postępowania.

NADZÓR NAD BEZPIECZEŃSTWEM UDOSTĘPNIANYCH I STOSOWANYCH CHEMIKALIÓW

Sprawowanie nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów związanych z bezpieczeństwem wytwarzania i stosowania substancji chemicznych jest jednym z zagadnień działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym realizowany jest głównie w oparciu o dwa rozporządzenia Unii Europejskiej: Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) oraz Rozporządzenia nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP).

Pod ogólnym pojęciem „chemikalia” kryje się wiele produktów: substancje i mieszaniny chemiczne, produkty biobójcze, detergenty, produkty kosmetyczne, prekursorzy narkotykowe kat. 2 i 3, nowe substancje psychoaktywne i środki zastępcze.

Substancje i mieszaniny chemiczne

W ewidencji PPIS w Nisku w 2024 roku znajdowało się 3 dalszych użytkowników (formulatorów), 48 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 43 podmiotów gospodarczych stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej. Przeprowadzono 1 kontrolę u dalszych użytkowników formulatorów, 12 kontroli w podmiotach gospodarczych wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 39 kontroli w zakładach stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w działalności zawodowej.

W 3 zakładach stosujących mieszaniny chemiczne stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły braku spisu i kart charakterystyki mieszanin chemicznych. Wydano 3 decyzje w tym zakresie.

Produkty biobójcze

Produkty biobójcze to substancje lub mieszaniny, składające się z jednej lub kilku substancji czynnych, których przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Stosowane są one zarówno w działalności zawodowej jak i na własny użytek.

W ewidencji PPIS w Nisku w 2024 roku znajdowało się 29 dystrybutorów produktów biobójczych. Przeprowadzono 14 kontroli w tym zakresie. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Produkty kosmetyczne

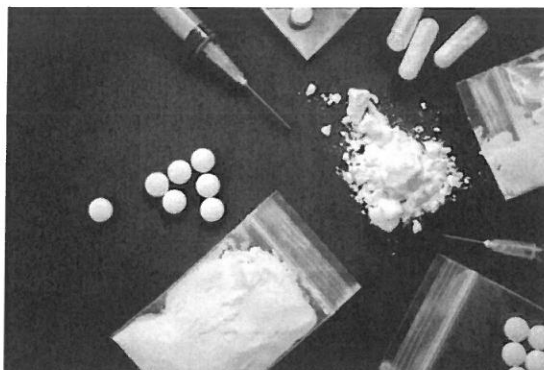

Produkt kosmetyczny to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

Na terenie działania PPIS w Nisku w 2024 roku funkcjonowały 3 podmioty wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w zakładzie wytwarzającym produkty kosmetyczne w zakresie oceny warunków produkcji, wdrożenia zasad dobrej praktyki, prowadzonej dokumentacji oraz oznakowania produktów.

Ponadto, w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi, w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 skontrolowano 9 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi przeprowadzając 10 kontroli. W 2024r. nie wydano decyzji w tym zakresie

Prekursory narkotykowe kat. 2 i 3, nowe substancje psychoaktywne i środki zastępcze

Prekursory narkotykowe wg rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych, to substancje chemiczne często używane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych. Substancje te mogą być także stosowane do innych legalnych celów, takich jak: analizy chemiczne, uzdatnianie wody, oczyszczanie ścieków i wiele innych. W 2024 r. na terenie powiatu funkcjonowało 4 podmioty stosujące w działalności zawodowej prekursory narkotykowe. W związku z nadzorem prowadzonym nad prekursorami narkotykowymi przeprowadzono 4 kontrole w tym zakresie. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia prawa.

Środki zastępcze to produkty zawierające substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna. W ramach nadzoru nad środkami zastępczymi Zespół do Spraw Środków Zastępczych realizował zadania w zakresie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023r., poz.1939).

W roku 2024 w ramach monitoringu przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych na terenie powiatu niżańskiego przeprowadzono 8 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w obrocie nie było produktów, będących środkami zastępczymi. W 2024r. nie odnotowano przypadków podejrzeń zatruc środków zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi na terenie działalności tutejszego Inspektora.

Nadzorowi prowadzonemu w tym zakresie towarzyszyły działania edukacyjne i promocja zdrowia.

Pracownicy PSSE w Nisku prowadzili działania edukacyjne, których celem było ustawiczne poszerzanie wiedzy nt. szkodliwości środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Współpracowano z dyrektorami placówek oświatowo – wychowawczych z terenu powiatu niżańskiego w celu podejmowania działań edukacyjnych w zakresie szkodliwości używania substancji psychoaktywnych oraz konieczności zgłaszania prób sprzedaży lub podejrzenia sprzedaży środków zastępczych w punktach znajdujących się w pobliżu placówek. Przeprowadzano akcje oświatowe skierowane do młodzieży, rodziców i personelu pedagogicznego, a także ogółu społeczeństwa. Formy i metody pracy wykorzystywane w tego typu działalności to przede wszystkim: spotkania edukacyjne, pogadanki, prezentacje multimedialne, stoiska informacyjno-edukacyjne podczas imprez masowych, dystrybucja materiałów informacyjnych.

Interwencje

W 2024 roku odnotowano 1 interwencję dot. zainstalowania anteny zgłoszoną do komórki higieny pracy. Interwencję przekazano zgodnie z kompetencjami do Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz Burmistrza Miasta i Gminy Rudnik n/Sanem.

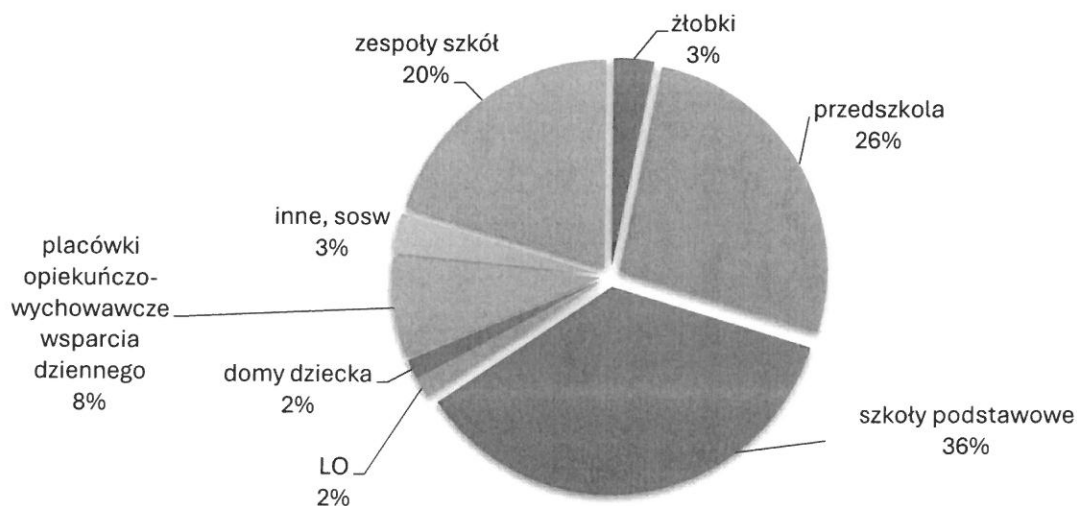
HIGIENA PROCESÓW NAUCZANIA, WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU I REKREACJI DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

Działalność w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024r. miała na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki oraz pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo -wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku. Bieżący nadzór sanitarny obejmował kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

- stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo–wychowawczych i opiekuńczych;
- higieny procesu nauczania;
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach;
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania;
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W powiecie niżańskim w roku 2024, nadzorem sanitarnym objętych było 76 stałych placówek nauczania i wychowania, które mieściły się w 64 obiektach.

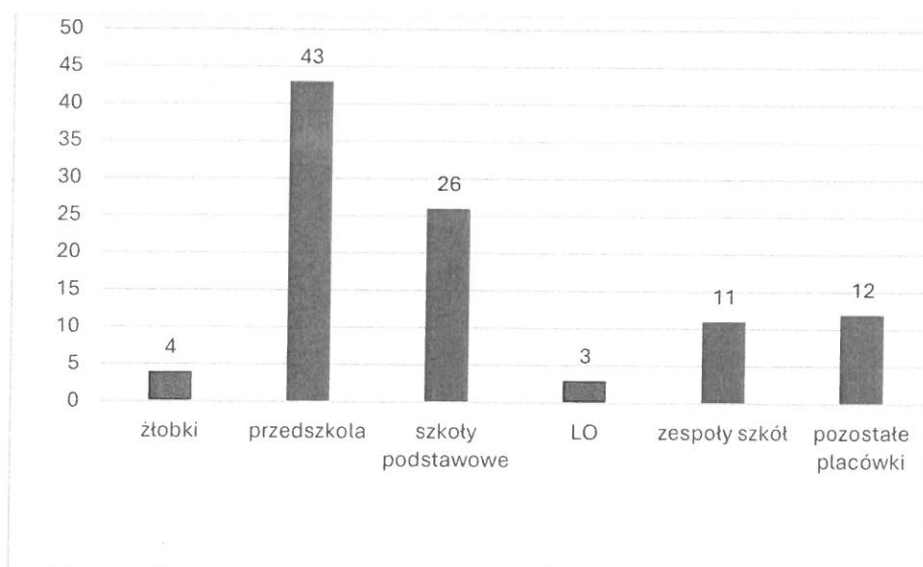
Liczba stałych placówek nauczania i wychowania w powiecie niżańskim.

W ramach sprawowanego nadzoru wszystkie placówki skontrolowano, przeprowadzając w nich ogółem 141 kontroli. Poza stałymi placówkami nauczania i wychowania nadzorem sanitarnym objętych zostało 26 placówek zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży w formach: wyjazdowej, w miejscu zamieszkania i w ramach „otwartych drzwi”.

2. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dla dzieci i młodzieży.

W wyniku przeprowadzonych w 2024 r. kontroli stwierdzono, że wszystkie placówki nauczania i wychowania funkcjonują w obiektach spełniających podstawowe standardy dla tego typu obiektów. Nie stwierdzono placówek ze złym stanem sanitarno-technicznym. Natomiast w celu poprawy istniejącego stanu technicznego, wydano 3 decyzje nakazujące, 3 decyzje rachunkowe i 6 decyzji zmieniających termin wykonania, w tym 5 z lat ubiegłych. Poprawę warunków sanitarnych i technicznych, poprzez wykonanie całości obowiązków wynikających z nałożonych decyzji uzyskano w 2 placówkach. Ponadto w analizowanym roku wydano 1 opinię sanitarną uwzględniającą odpowiednie warunki na prowadzenie przedszkola.

Co roku na terenie powiatu część placówek podnosi standard pobytu w nich, poprzez przeprowadzanie różnego rodzaju remontów w większych i mniejszych zakresach. W roku sprawozdawczym tego typu remonty przeprowadzono w 21 placówkach, natomiast w 5 placówkach miała miejsce rozbudowa bazy szkolnej. Powyższe dane uzyskano w trakcie przeprowadzanych kontroli szkół przed rozpoczęciem roku szkolnego. W trakcie kontroli sanitarnych oceniano zapewnienie warunków mikroklimatycznych, temperatury oraz ruchu i wymiany powietrza w pomieszczeniach szkolnych. Dokonano również pomiarów temperatury; w 37 placówkach zmierzono temperaturę w 99 salach zajęć. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

Liczba pomieszczeń w których dokonano pomiaru temperatury w poszczególnych placówkach.

3. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Jednym z istotnych elementów wpływających na warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach jest zapewnienie właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej. Składa się na to dostęp do bieżącej wody, jak również zapewnienie odpowiedniej liczby urządzeń sanitarnych (umywalki, miski ustępowe i pisuary) oraz dostęp do środków higienicznych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że wszystkie placówki zapewniały swoim uczniom bieżącą wodę ciepłą i zimną, toalety zaopatrzone w odpowiednią ilość środków czystości i dezynfekcyjnych. Stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla uczniów w 2 placówkach ponadpodstawowych, przekroczenia do 25%. Ogólny stan czystości i porządku w kontrolowanych pomieszczeniach sanitarnych nie budził zastrzeżeń. W 3 przypadkach stwierdzono, iż sanitariaty są w złym stanie technicznym. Nieprawidłowości dotyczyły zarówno niewłaściwego stanu technicznego ścian i podłóg, co uniemożliwiało utrzymanie ich w prawidłowym stanie czystości, a także uszkodzeń i niesprawności samych urządzeń sanitarnych. Wszystkie te placówki zostały objęte postępowaniem administracyjnym, mającym na celu uzyskanie poprawy w powyższym zakresie. Wszystkie placówki na terenie powiatu podłączone były do wodociągów sieciowych i większość do centralnych sieci kanalizacyjnych, placówki bez sieci kanalizacyjnej posiadały zbiorniki bezodpływowe (szambo).

4. Higiena procesu nauczania i organizacja czasu wolnego

Biorąc pod uwagę dużą ilość czasu spędzanego przez dzieci i młodzież w placówkach, kluczowe znaczenie dla ich prawidłowego rozwoju ma właściwa organizacja zajęć lekcyjnych oraz czasu w trakcie przerw pomiędzy lekcjami. W związku z tym dokonywano kontroli planów zajęć lekcyjnych. W analizowanym okresie, oceny prawidłowego ułożenia rozkładu zajęć dokonano w 37 szkołach dla 365 oddziałów. Przy ocenie brano pod uwagę zasadę rozpoczynania zajęć o stałej porze oraz potrzebę równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia, zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604). Zwracano również uwagę na rozłożenie przedmiotów ze względu na poziom trudności, zdwojenia zajęć oraz przerwy międzylekcyjne. Sporadycznie przy ocenie stwierdzano przerwy międzylekcyjne 5 minutowe, zalecano aby w miarę możliwości przedłużyć je do 10 minut, natomiast przerwy na spożycie ciepłych posiłków trwały 15 lub 20 minut. We wszystkich skontrolowanych szkołach zajęcia odbywały się w systemie jednozmianowym. Nie stwierdzono w powyższym zakresie nieprawidłowości.

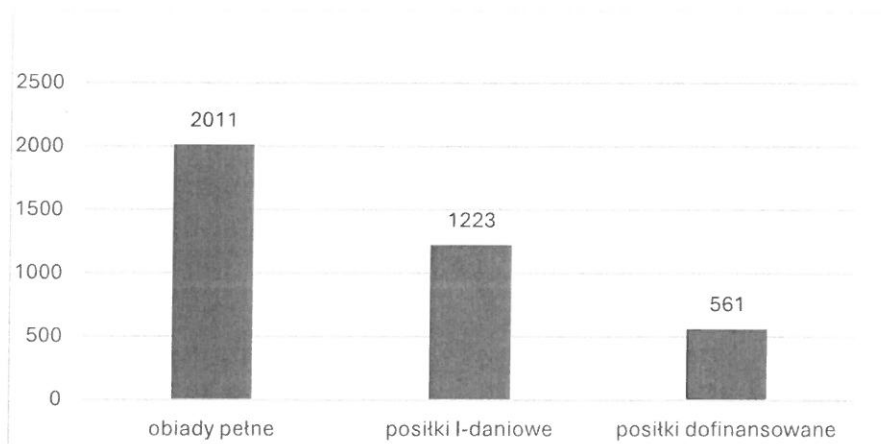
Dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pracy ucznia, a zwłaszcza dla prawidłowego rozwoju jego ciała, w trakcie kontroli zwracano uwagę na odpowiednie dostosowanie do wzrostu ucznia stanowiska pracy, czyli krzesła i stolika. Analiza dotyczyła także oznakowania mebli, odpowiedniego zestawienia, stanu technicznego oraz posiadanych na wyposażenie certyfikatów. Szczegółowo oceniono 196 stanowisk w 14 oddziałach w 3 placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Innym aspektem, który może wpłynąć na postawę ciała dzieci i młodzieży jest nadmierne obciążenie ciężarem tornistrów czy plecaków. Waga plecaka nie powinna przekraczać 10%-15% masy ciała ucznia. W związku z powyższym, w ramach profilaktyki zdrowotnej i w związku z kampanią „Problem wagi ciężkiej”, kolejny raz przeprowadzone zostały działania edukacyjno-informacyjne oraz pomiary plecaków i tornistrów, tym razem uczniów klas I-VIII szkół podstawowych. Plecaki zważono 419 uczniom w 4 placówkach, 32 oddziałach. Stwierdzono, iż ok. 16% przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister, tj. powyżej 15% masy swojego ciała. W takich przypadkach każdego z uczniów indywidualnie poinstruowano na temat zawartości plecaka i jego prawidłowego noszenia. Placówki, które objęto badaniem zapewniały uczniom miejsca na pozostawienie przyborów i podręczników.

Z uwagi na wspomniany powyżej fakt, że dzieci i młodzież spędzają w placówkach znaczną część dnia, istotne jest, aby miały one możliwość spożycia w szkole ciepłego posiłku. Na terenie powiatu niżańskiego w 2024 roku dożywianie prowadziły wszystkie szkoły podstawowe oraz 1 ponadpodstawowa. Stwierdzono, że z ciepłych posiłków przygotowywanych w szkolnych stołówkach lub dostarczanych przez firmy cateringowe korzystało około 71% wszystkich uczniów tych szkół, z tego dla 12% uczniów posiłki były dofinansowane. Na terenie szkół w powiecie, dostęp do artykułów spożywczych dla uczniów zapewniony był także w funkcjonujących tam sklepikach i automatach spożywczych. Sklepiki funkcjonowały w 3 szkołach, zaś automaty w 13 szkołach. Odnotowano, że we wszystkich tych punktach dostępny asortyment spełniał wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Jednym z elementów kształcenia w szkołach ponadpodstawowych jest praktyczna nauka zawodu prowadzona w warsztatach i różnego rodzaju pracowniach szkolnych. Wszystkiego tego typu placówki i pomieszczenia na terenie powiatu zapewniały odpowiednie warunki nauki i pracy dla uczniów. Stanowiska pracy były przygotowane do

wymagań technologicznych wykonywanych prac oraz odpowiednio wyposażone w urządzenia.

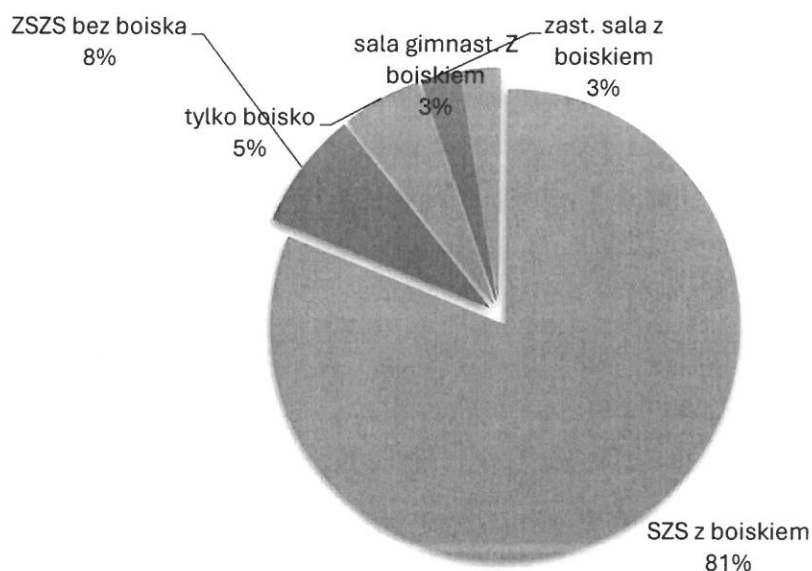

Liczba uczniów korzystających z dożywiania w szkołach.

5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Ważnym czynnikiem warunkującym rozwój i zdrowie uczniów jest aktywność fizyczna. Aby uczniowie mogli dbać o zdrowie, istotne jest by mieli zapewnione odpowiednie warunki do uprawiania tej aktywności w placówkach. Na terenie powiatu nizańskiego w 2024 roku sytuacja w w/w zakresie przedstawiała się następująco:

- 30 szkół posiadało kompletną bazę sportową, czyli szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 3 szkoły; szkolny zespół sportowy bez boiska,
- 1 szkoła; salę gimnastyczną z boiskiem
- 1 szkoła ; salę rekreacyjną/zastępczą z boiskiem,
- 2 szkoły; tylko boisko.

Posiadanie przez szkoły warunków do zajęć w-f, udział procentowy.

Uczniowie szkół, w których infrastruktura do prowadzenia zajęć gimnastycznych była niewystarczająca, korzystali z obiektów sportowych należących do innych placówek, zajęcia w-f sporadycznie odbywały się również na placu szkolnym i korytarzu.

Podczas kontroli oceniano również stopień korzystania przez uczniów z umywalni i natrysków po zajęciach sportowych. W większości szkół warunki w tym zakresie były zapewnione, jednak uczniowie korzystali z nich przeważnie tylko po zajęciach dodatkowych.

W 2024 roku 4 placówki zyskały nowe obiekty sportowe, były to 1 sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym oraz 3 boiska wielofunkcyjne.

6. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W analizowanym okresie na terenie powiatu niżańskiego w trakcie ferii zimowych oraz wakacji funkcjonowało 19 placówek zgłoszonych do elektronicznej bazy wypoczynku oraz 7 placówek tzw. „otwartych drzwi”, przeprowadzono w nich łącznie 26 kontroli sanitarnych.

Na podstawie kontroli stwierdzono, iż organizatorzy skutecznie zadbali o właściwe warunki pobytu, prowadzenia zajęć i warunki do utrzymania higieny osobistej uczestników. Wszystkie placówki wypoczynku prowadzone były prawidłowo, nie odnotowano zatruć, poważniejszych wypadków, urazów i zachorowań. W ramach przeprowadzanych kontroli, prowadzono również działania edukacyjne i profilaktyczne zmierzające do zapewnienia uczestnikom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu wypoczynku, na niektórych formach także wspólnie z przedstawicielami Policji.

W 2024 roku w placówkach wypoczynku na terenie powiatu wypoczywało łącznie 886 uczestników, co wskazuje, że liczba wypoczywających zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego.

7. Żłobki

Do placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do 3 roku życia zaliczamy żłobki i kluby dziecięce, dodatkowo przepisy prawne dopuszczają opiekę nad małymi dziećmi sprawowaną przez dziennego opiekuna lub nianię. Na terenie powiatu w 2024 roku nadzorem sanitarnym objęte były 2 żłobki, zaś w 1 placówce funkcjonowała forma opiekuna dziennego. Podstawową rzeczą przy sprawowaniu opieki nad najmłodszymi dziećmi jest zapewnienie im bezpieczeństwa i komfortu, zarówno fizycznego jak i psychicznego. Nadzorowane placówki spełniały wszystkie standardy, które wymagają przepisy prawne, w tym: odpowiednią wielkość sal dla dzieci, prawidłowe warunki do odpoczynku w ciągu dnia, zaplecze sanitarne, dostosowane do wieku dzieci wyposażenie tj. meble, zabawki, pomoce dydaktyczne oraz place zabaw. Ponadto skontrolowane

placówki zapewniły w okresie jesienno-zimowym właściwą temperaturę. W stosunku do 1 obiektu zostało wszczęte postępowanie administracyjne, z uwagi na uchybienia w stanie technicznym. Pomimo tego na podstawie kontroli stwierdzono, iż placówka zapewniała odpowiednie warunki pobytu i rozwoju dzieci w niej przebywających.

W/w placówki posiadają pozytywną opinię PPIS w Nisku, co gwarantuje funkcjonowanie ich w odpowiednio przygotowanych i wyposażonych obiektach.

8. Nadzór nad placówkami z pobytem całodobowym i placówkami wsparcia dziennego

Do placówek oświatowo–wychowawczych, które w roku sprawozdawczym również były pod nadzorem PPIS w Nisku zaliczono; placówki z pobytem całodobowym, tj. 1 dom dziecka , 2 internaty działające w ZS i SOSW oraz placówki wsparcia dziennego, tj. 5 świetlic środowiskowo-profilaktycznych. Podczas prowadzonego nadzoru brano pod uwagę stan techniczny budynków, wyposażenia, a także warunki bytowe i sanitarnohigieniczne. Placówki, które zapewniały opiekę całodobową oferowały swoim wychowankom pokoje mieszkalne, 2-5 osobowe zależnie od możliwości lokalowych. Były wyposażane w pojedyncze łóżka lub tapczany, szafy ubraniowe, biurka, regały i meblościanki. Dla wychowanków dostępne były pomieszczenia sanitarne w formie ogólnodostępnej w internatach oraz pokoje z łazienkami w domu dziecka. Do dyspozycji wychowanków udostępnione były także: pomieszczenia i aneksy do wypoczynku, świetlice oraz aneksy kuchenne. Natomiast tzw. placówki wsparcia dziennego, czyli placówki pracy pozaszkolnej oferowały pomoc dzieciom i rodzicom napotykaającym trudności w wypełnianiu obowiązków szkolnych i wychowawczych. W placówkach tych prowadzono zajęcia wychowawczo-rozwojowe, zajęcia pomocy w nauce i wszelkiego rodzaju zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci. W trakcie kontroli w/w placówek w 2024 roku, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Głównym celem działalności Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia jest dążenie przede wszystkim do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez działania umożliwiające zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, a także zachowanie i umacnianie zdrowia zbiorowości poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań.

W 2024r. pracownicy pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia podejmowali działania wynikające z art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu Zdrowia 2021-2025, zaleceń Ministra Zdrowia, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej, a także z sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa.

1. Programy

Najsukuteczniejszym działaniem w zapobieganiu wielu chorobom jest **promocja zdrowia**. Dzięki realizacji programów edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży kształtowane są prawidłowe postawy zdrowotne. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku podejmuje liczne działania w tym zakresie takie jak koordynowanie realizacji programów dotyczących prawidłowego odżywiania, aktywności fizycznej, profilaktyki uzależnień. Do udziału w realizacji tych programów corocznie zapraszane są placówki oświatowo-wychowawcze z terenu naszego powiatu. Działaniami edukacyjnymi objęte są nie tylko dzieci i młodzież, jako bezpośredni adresaci tych programów, ale w większości przypadków również nauczyciele, rodzice i opiekuni.

Jednym z programów, który w sposób kompleksowy porusza tematykę zdrowej, zbilansowanej diety i aktywności fizycznej jest Ogólnopolski Program Edukacyjny „**TRZYMAJ FORMĘ**”. W roku szkolnym 2023/2024 realizowany był na terenie powiatu już po raz 17. Program powstał z inicjatywy Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz Polskiej Federacji Producentów Żywności, propaguje zdrowy styl życia, zbilansowane odżywianie oraz aktywność fizyczną.

Głównym celem programu jest trwałe kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2023/2024 program zrealizowany był w 16 szkołach podstawowych na terenie powiatu niżańskiego, a edukacją objęto 634 uczniów i 475 rodziców.

W ramach realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół, koordynowano ogólnopolski konkurs Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia „Trzymaj Formę!” oraz koordynowano umieszczanie sprawozdań w bazie elektronicznej z realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024.

Kolejnym programem edukacyjnym, w którym poruszany jest temat zdrowego odżywiania, ale też zdrowej żywności jest program **„SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE?”**.

Grupa docelowa, do której skierowany jest ten program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli, w wieku 5-6 lat.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego, kształtowanie prozdrowotnych nawyków żywieniowych i higienicznych wśród najmłodszych. W roku szkolnym 2023/2024 zrealizowano 5 edycję programu w 20 placówkach na terenie powiatu, a edukacją objęto 686 dzieci i 484 rodziców.

Program edukacyjny **„MOJE DZIECKO IDZIE DO SZKOŁY”** to program kierowany do dzieci rozpoczynających naukę w szkole oraz ich rodziców. Rozpoczęcie nauki w szkole to przełomowy moment w życiu dziecka, a także jego rodziny. Kolejne lata nauki są okresem bardzo ważnym nie tylko z powodu zdobywanej przez dziecko wiedzy, ale także czasem istotnym dla jego zdrowia. W wieku szkolnym może rozwinać się szereg problemów zdrowotnych, takich jak wady postawy, zaburzenia wzroku czy otyłość. W tym wieku kształtuje się wiele nawyków, utrwala się zachowania, które będą umacniać zdrowie lub jemu szkodzić. Głównym celem programu jest ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród rodziców i uczniów.

W roku szkolnym 2023/2024 w programie uczestniczyło 14 placówek oświatowo-wychowawczych. Ogółem edukacją objęto 518 dzieci i rodziców.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów realizowany był program **„CZyste Powietrze wokół nas”**. Program jest skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat. Głównym jego celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2023/2024 w powiecie niżańskim program realizowało 23 placówki, 682 dzieci i 482 rodziców objęto edukacją.

Drugim programem w zakresie edukacji antytytoniowej był program **„Nie pal przy mnie, proszę!”**. Skierowany został do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Głównym celem programu jest zachęcanie do niepalenia oraz wykształcenie u dzieci umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. Realizacja programu przebiegała w 20 szkołach podstawowych, a edukacją objęto ogółem 1037 osób.

Program profilaktyki palenia tytoniu **„Znajdź właściwe rozwiązanie”** adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej.

Celem programu jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów, poszerzenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, zwiększenie świadomości na temat zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu, kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich, kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, w tym unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia.

W roku szkolnym 2023/24 program realizowało 17 placówek (1097 odbiorców).

Kolejnym programem antytytoniowej edukacji zdrowotnej jest program „**BIEG PO ZDROWIE**”. Profilaktyka palenia tytoniu jest ważnym zadaniem z zakresu zdrowia publicznego i powinna być na stałe wpisana w działania edukacyjno-wychowawcze.

Grupa, do której skierowany jest program, to uczniowie klas IV szkół podstawowych, ale również ich rodzice i opiekunowie.

Scenariusze zajęć programu są nowatorskie i realizowane za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które wymuszają na uczestnikach zainteresowanie i kreatywność, a co istotne pozwalają lepiej utrwalić ważne dla zdrowia treści.

W roku szkolnym 2023/2024 w powiecie niżańskim program zrealizowało 20 placówek, w programie udział wzięło 281 uczniów i 392 rodziców.

Dla uczniów z klas I -III szkół podstawowych przygotowany został program edukacyjny o zdrowym stylu życia i profilaktyce chorób zakaźnych „**ZAWSZE RAZEM**”.

Celem programu jest kształtowanie u dzieci właściwych postaw wobec słabszych rówieśników, unikanie zachowań ryzykownych oraz podejmowanie zdrowych wyborów życiowych. W roku szkolnym 2023/2024 w programie uczestniczyło 17 placówek, w tym 432 uczniów i 312 rodziców .

Profilaktyka używania tytoniu to nie jedyny temat w obszarze profilaktyki uzależnień którymi od lat zajmuje się Państwowa Inspekcja Sanitarna. Do młodzieży szkół ponadpodstawowych został skierowany program edukacyjny „**ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?**”.

Program przygotowany przez dr Krzysztofa Wojcieszka, powstał w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy i od 2018 roku wpisany jest na listę Programów Rekomendowanych. Program nie skupia się tylko i wyłącznie na negatywnych skutkach zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, ale na wartościach uznawanych przez młodych ludzi za ważne, takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo i o tym jak nadużywanie tych substancji może negatywnie wpływać na te wartości.

W roku szkolnym 2023/2024 w powiecie niżańskim program zrealizowało 3 placówki (w tym 2 szkoły ponadpodstawowe oraz 1 podstawowa), 161 uczniów objęto edukacją.

Ponadto przeprowadzono ewaluację w 2 szkołach po 1 klasie nt. realizacji zajęć w ramach programu (38 uczniów objęto ankietyzacją). Ankiety wykazały, że większość uczniów chętnie brała udział w zajęciach, które oceniono pozytywnie. Uczniowie uznali treści programu za wartościowe i zrozumiałe, wskazując na potrzebę kontynuowania tego typu zajęć w przyszłości.

W ramach profilaktyki chorób nowotworowych realizowano następujące programy:

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki raka czerniaka „**Znamie! Znam je?**” skierowany jest do szkół ponadpodstawowych. Zamierzeniem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy o nowotworach złośliwych tj. czerniak. Program ten poprzez popularyzację profilaktyki, prezentuje skuteczne metody zabezpieczania się przed tym groźnym nowotworem skóry. W roku szkolnym 2023/24 program realizowało 4 placówki (w tym szkoła podstawowa, 2 zespoły szkół oraz internat). Udział w programie wzięło 180 uczniów.

Program edukacyjny „**Wybierz życie – pierwszy krok**” przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych, dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy. Celem głównym programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Program uczy odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższego otoczenia poprzez m.in. regularne wykonywanie badań. W powiecie niżańskim w roku szkolnym 2023/24 program realizowany był przez 4 placówki (w tym 2 szkoły podstawowe, 1 Zespół Szkół oraz Internat). Edukacją objęto prawie 80 uczniów.

Realizowany od 2016 roku program edukacyjny „**PODSTĘPNE WZW**” skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. Dzięki wiedzy na temat HAV, HBV oraz HCV nosiciel ma szansę rozpoznać u siebie objawy i zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się zakażenia. Dlatego też celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat HBV oraz HCV i wywołanego przez nie wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

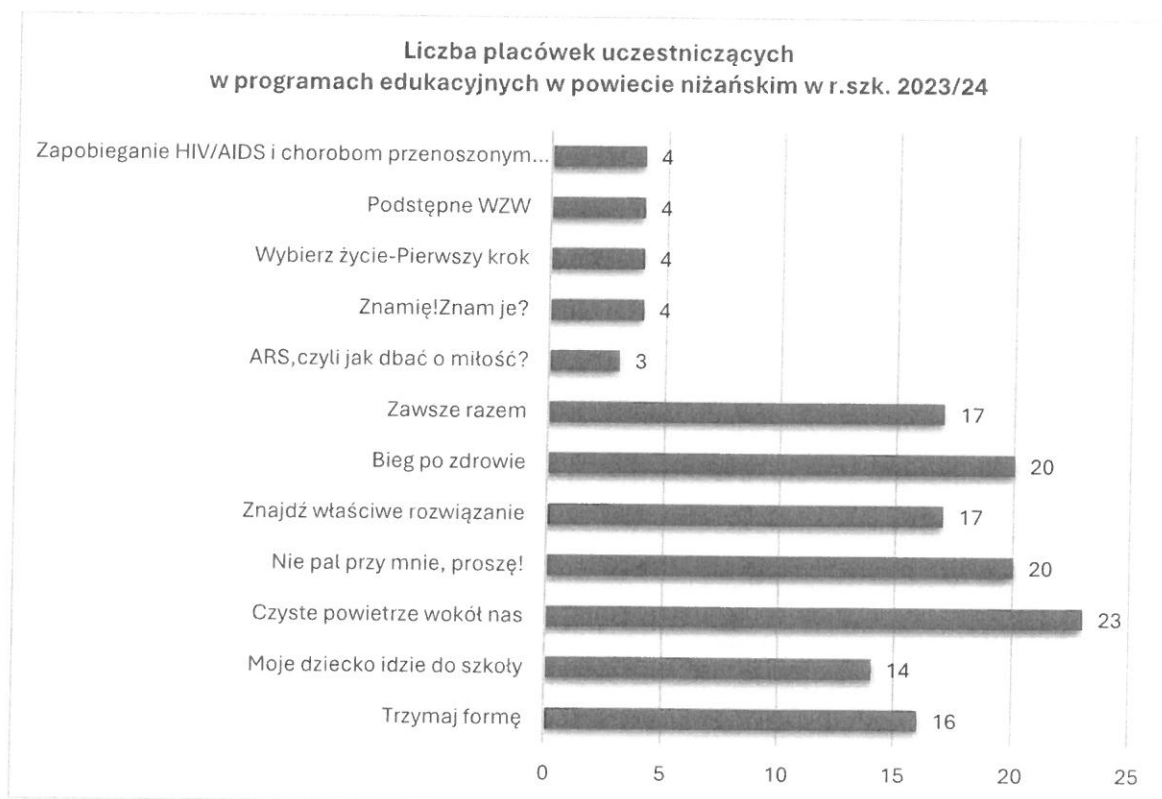
W roku szkolnym 2023/24 w programie udział wzięło 4 placówki (2 zespoły szkół, technikum oraz internat). Łącznie udział wzięło 255 uczniów.

Od wielu lat w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Chorobie AIDS realizowany jest program „**ZAPOBIEGANIE HIV/AIDS I CHOROBY PRZENOSZONYM DROGĄ PŁCIOWĄ. EDUKACJA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ**”.

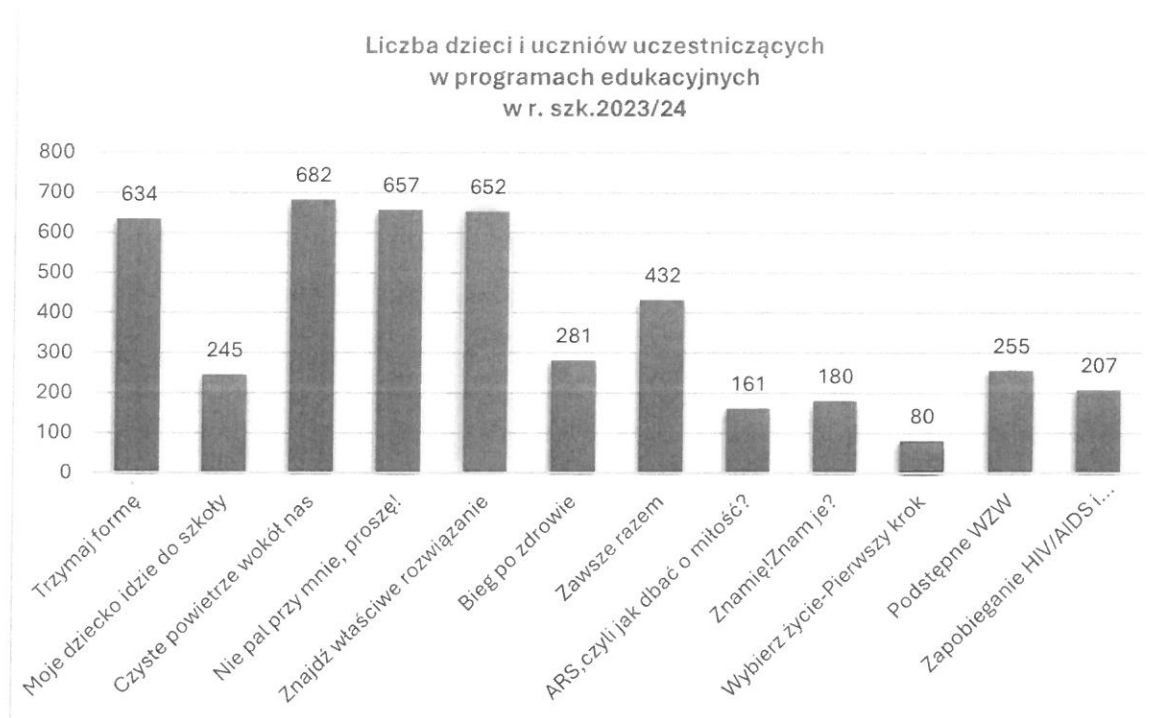
Zarówno światowe jak i polskie statystyki wskazują, że od wielu lat rośnie liczba zakażeń HIV wśród osób heteroseksualnych. Duży procent nowo zakażonych przypadków stanowią młodzi ludzie pomiędzy 15 a 24 rokiem życia. Zagrożenie HIV/AIDS szczególnie na przestrzeni ostatnich lat i wydarzeń wskazują, że ważność tej tematyki powinna być uwzględniana w działaniach prewencyjnych.

Program edukacyjny „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową. Edukacja młodzieży szkolnej” ma na celu zapoznanie młodzieży z problematyką HIV/AIDS, uświadomienie im jak łatwo można zarazić się wirusem HIV. Dzięki prowadzonym działaniom wzrósł poziom wiedzy na temat HIV i AIDS wśród społeczności lokalnej. W powiecie niżańskim program w roku szkolnym 2023/24 realizowało 4 placówki (w tym 2 szkoły podstawowe, 1 Internat oraz 1 Technikum). Łącznie udział wzięło 207 uczniów.

SZKOLNE PROGRAMY EDUKACYJNE W LICZBACH

Wykres 1. Liczba placówek uczestniczących w programach edukacyjnych w powiecie niżańskim w roku szkolnym 2023/24.

Wykres 2. Liczba dzieci i uczniów uczestniczących w programach edukacyjnych w roku szkolnym 2023/24.

KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS

Politykę Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegania HIV i zwalczania AIDS określa Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na lata 2022– 2026. Celem Programu jest ograniczenie i zapobieganie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji i edukacji oraz wzmacnianie postaw prospołecznych.

W ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS podejmowano działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz promocję testowania w kierunku HIV. W ramach tych działań przeprowadzono:

- obchody Światowego Dnia AIDS w dniu 1 grudnia,
- popularyzację Europejskiego Tygodnia Testowania organizowanego w dniach 18-25 listopada „Testuj. Lecz. Zapobiegaj” mającego na celu zintensyfikowanie testowania i promowania świadomości na temat wczesnego wykrywania zakażeń HIV i HCV,
- udział w kampanii Krajowego Centrum ds. AIDS „pod hasłem: „Mój pierwszy raz” (#mójpierwszyraz), której celem jest przede wszystkim popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Grupa docelowa to młodzi dorośli w wieku 18–24 lata.

- popularyzację za pośrednictwem konta w mediach społecznościowych PSSE informacji nt. bezpłatnych testów oraz Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych prowadzących anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku HIV,
- przygotowanie harmonogramu i sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom **HIV** i Zwalczania **AIDS**,
- rozpropagowanie kolejnej edycji Wojewódzkiego Konkursu na Plakat „Porozmawiajmy o uzależnieniach i AIDS, Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego „Zawsze razem”,
- realizację programów edukacyjnych wymienionych w rozdziale programy edukacyjne.

Wszystkie prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku działania kierowane były do ogółu społeczeństwa – głównie do dzieci i młodzieży, koordynatorów

i realizatorów szkolnych, rodziców oraz do osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych.

2. Działania edukacyjne w mediach społecznościowych

Dodatkowym kanałem edukacyjnym prowadzonym przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia jest profil Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku na Facebooku.

W roku 2024 na profilu FB umieszczono/ udostępniono/ przekazano 437 postów, które objęły swoim zasięgiem 36 830 osób. Informacje publikowane w mediach społecznościowych dotyczyły programów edukacyjnych prowadzonych przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia oraz innych działań prowadzonych przez PSSE w tym informacji z realizacji przedsięwzięć, organizacji akcji/kampanii, informacji nt. zagrożeń w obszarze zdrowia środowiskowego, bezpieczeństwa żywności, suplementy diety, a także promujące zdrowy styl życia i aktywności fizycznej, higieny osobistej, etc. Przykładowe posty opracowane we własnym zakresie wraz z zasięgami:

- Informacja z organizacji wystawy makiet grzybów w ramach imprezy plenerowej „Dożynki Powiatu Nizańskiego – 1 584 odbiorców,
- Powiatowy Konkurs Wiedzy o Zdrowiu – 776 odbiorców,
- Powiatowy Konkurs Plastyczny „Zamień palenie na zdrowe żywienie” – 414 odbiorców.

3. Akcje, kampanie i inne przedsięwzięcia prozdrowotne

Uzupełnieniem prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Nisku działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki jest organizacja na terenie powiatu kampanii akcji informacyjnych i edukacyjnych. Celem organizowanych tego typu

przedsięwzięć jest profilaktyka, promocja zachowań prozdrowotnych, a niekiedy także pomoc w walce z chorobą.

Bezpieczne wakacje/ferie

W ramach akcji „Bezpieczne wakacje” na 9 formach wypoczynku letniego podejmowano tematykę bezpieczeństwa podczas wakacji (m.in. bezpieczne zachowania nad wodą, jak uchronić się przed kleszczami, podczas burzy, w lesie, jak uniknąć zatrucia pokarmowych,

bezpieczne opalanie, zagrożenia wynikające ze spożywania napojów energetyzujących, uzależnienia od substancji psychoaktywnych). Organizowano zajęcia praktyczne z wykorzystaniem narko i alkogoogli. Zachęcano do ruchu na świeżym powietrzu, spacerów oraz aktywności fizycznej. Udzielano instruktaży dot. prawidłowego mycia rąk. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Ponadto działania podejmowane były podczas imprez plenerowych. Zorganizowano 4 stoiska informacyjno-edukacyjne w tym: wystawę/ekspozycję makiet grzybów.

Promowano bezpieczne zachowania organizując: zajęcia z wykorzystaniem narko i alkogoogli, z wykorzystaniem gry wielkoformatowej „Wyścig do zdrowia”, zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem kolorowanek oraz prowadząc kolportaż materiałów edukacyjnych. Ponadto zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Bezpieczne wakacje” (udział wzięło 10 dzieci). Ogółem działaniami objęto 4706 osób.

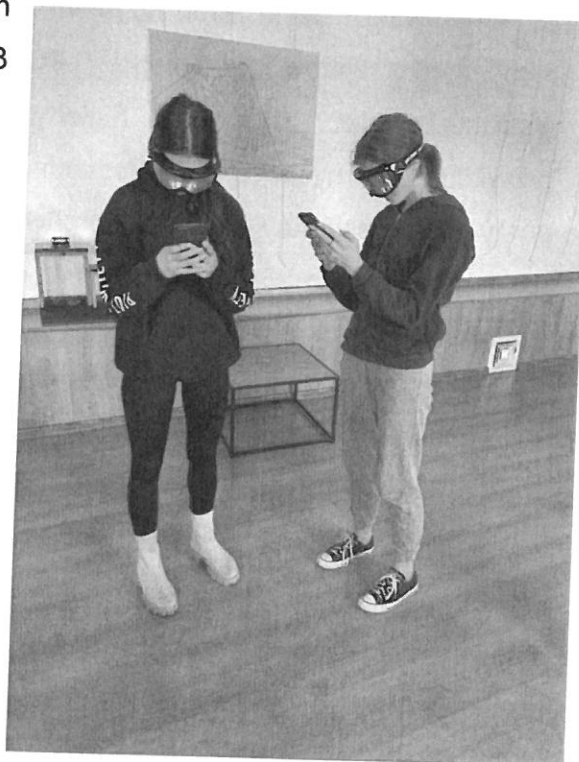
Tematyka bezpiecznego wypoczynku gościła również w mediach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nisku. Opublikowano na Facebooku 8 tematycznych postów o zasięgu 2971 odbiorców.

W ramach realizacji akcji „Bezpieczne ferie” organizowano pogadanki nt. uzależnień wśród dzieci i młodzieży, profilaktyki grypy, właściwego odżywiania oraz aktywności fizycznej. Udzielano instruktaży prawidłowego mycia rąk. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Zamieszczono 13 tematycznych postów na Facebooku o zasięgu 786 oraz informację na stronie internetowej PSSE w Nisku dot. bezpiecznego wypoczynku. Ogółem działaniami objęto 7 form wypoczynku w ramach otwartych drzwi. W spotkaniach uczestniczyło 169 osób (156 dzieci oraz 13 opiekunów).

Profilaktyka używania substancji psychoaktywnych

Działania edukacyjne prowadzone przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w obszarze używania substancji psychoaktywnych ukierunkowane były przede wszystkim na:

- prelekcje/pogadanki, z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi m. in. w postaci prezentacji multimedialnych, filmów, a także materiałów wizualnych,
- aktywne zajęcia z wykorzystaniem narkogogli i alkogogli,
- posty tematyczne zamieszczane w mediach społecznościowych FACEBOOK,
- konkursy dzięki którym można było w bezpośredni sposób przybliżyć młodzieży zagrożenia wiążące się ze stosowaniem niebezpiecznych substancji psychoaktywnych

Kampanie EFSA

W 2024 roku w okresie letnio-jesiennym pracownicy pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowali kolejną edycję Kampanii EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”, której celem jest uświadomienie konsumentom, jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Kampania EFSA została zrealizowana przy współpracy Głównego Inspektoratu Sanitarnego z innymi organami urzędowej kontroli

oraz jednostkami naukowymi w tym, z Narodowym Instytutem Zdrowia Publicznego – PZH – Państwowym Instytutem Badawczym.

Dodatkowo w 2024 prowadzono działania w ramach Kampanii #PlantHealth4Life, której celem jest zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro.

PSSE w Nisku prowadziła szereg działań promujących ideę Kampanii (stoiska informacyjno-edukacyjne, pogadanki, dystrybucje materiałów oraz szeroką działalność informacyjno-edukacyjną w mediach społecznościowych).

Myję ręce, bo wiem więcej

W ramach akcji „Myję ręce, bo wiem więcej” podejmowano działania głównie podczas wypoczynku zimowego/letniego. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne: pogadanki, instruktaże dot. znaczenia higieny osobistej ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego mycia rąk. W mediach społecznościowych umieszczono 4 tematyczne posty o zasięgu 226 odbiorców. Ogółem działaniami objęto 554 odbiorców.

Problem wagi ciężkiej

W roku 2024 kontynuowano na terenie powiatu III edycję akcji pt. „Problem wagi ciężkiej”. Adresatami tych działań byli uczniowie klas I – VIII szkół podstawowych, rodzice, opiekunowie oraz nauczyciele.

Głównym celem było zwrócenie uwagi na problem przeciążonych plecaków oraz dotarcie z rzetelną informacją w tym zakresie do uczniów, rodziców i nauczycieli.

W 4 szkołach dokonano pomiarów plecaków u uczniów klas I-VIII (32 oddziały - 419 uczniów). Dodatkowo podejmowano działania edukacyjne tj. pogadanki, instruktaże oraz spotkania informacyjno-edukacyjne dla rodziców.

Zamieszczono w mediach społecznościowych 10 tematycznych postów (ogółem 1197 odbiorców), w tym 5 postów własnych o zasięgu 815 odbiorców.

Poznaj grzyby – unikniesz zatrucia

„Poznaj grzyby, unikniesz zatrucia” to ważna inicjatywa realizowana na terenie powiatu w ramach akcji letniej. Jej celem było przekazanie wiedzy na temat identyfikacji grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących oraz uświadomienie zagrożeń wynikających ze spożycia źle rozpoznanych grzybów. Plenerowe wystawy organizowane były z użyciem

rzeczywistych makiet grzybów w różnych miejscach na terenie powiatu. Na każdej z wystaw obecni byli klasyfikatorzy grzybów, którzy udzielali odpowiedzi na pytania i edukowali uczestników w zakresie bezpiecznego grzybobrania.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku zorganizowała ogółem 3 wystawy na terenie powiatu, na których z bezpośrednich porad skorzystało około 900 osób.

Legionella

W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku równolegle z prowadzonymi działaniami kontrolno-zapobiegawczymi, kontynuowała akcję informacyjno-edukacyjną. Dystrybuowano ulotki i plakaty. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców wykorzystywano również social mediach.

Profilaktyka szczepień ochronnych

W 2024 podejmowano szereg działań w zakresie profilaktyki szczepień ochronnych tj.:

- obchody Europejskiego Tygodnia Szczepień - Głównym celem tej inicjatywy jest zwiększenie liczby osób zaszczepionych poprzez podniesienie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat znaczenia szczepień ochronnych dla ochrony zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej wrażliwych i podatnych grup osób. W ramach akcji organizowano stoiska informacyjno-edukacyjne w placówkach oświatowo-wychowawczych, podczas imprez

plenerowych, prowadzono dystrybucję materiałów oraz szeroką działalność informacyjno-edukacyjną w mediach społecznościowych,

- Kontynuowano spotkania edukacyjne w Niżańskiej Szkole Rodzenia dla kobiet w ciąży,
- Prowadzono kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- Podejmowano działania informacyjno-edukacyjne w zakresie szczepień ochronnych przeciwko HPV,
- Wzięto udział w Jarmarku Bożonarodzeniowym, podczas którego promowano szczepienia ochronne, jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym.

Konkursy

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nisku w roku 2024 organizowała:

- **III edycję Powiatowego Konkursu Wiedzy o Zdrowiu dla młodzieży VIII klas szkół podstawowych oraz I klas szkół ponadpodstawowych.** Celem

organizowanego Konkursu było podniesienie wiedzy na temat zdrowia, propagowanie zdrowego stylu życia w szkole, w domu i środowisku pozaszkolnym. Udział w Konkursie wzięło 39 uczniów z terenu powiatu niżańskiego.

- **III edycję Powiatowego Konkursu Plastycznego pn. „Zamień palenie na zdrowe żywienie” dla dzieci i uczniów uczestniczących w programach edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”.** Celem konkursu

było kształtowanie postaw prozdrowotnych w zakresie dbania o środowisko oraz swoją strefę wolną od dymu tytoniowego, propagowanie wśród dzieci wiedzy na temat wpływu środowiska na zdrowie człowieka, zaangażowanie rodziców i opiekunów dzieci w promocję zdrowego stylu życia, bez nałogu tytoniowego oraz zachęcenie dzieci i rodziców do czynnego zainteresowania się tematyką zdrowego żywienia. Do konkursu wpłynęło 52 prace plastyczne.

- **Powiatowy Konkurs Plastyczny „Dobre sposoby na zakaźne choroby”**, skierowany do uczniów IV-VIII klas szkół podstawowych. Celem organizowanego konkursu było:
 - promowanie oraz upowszechnianie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych,
 - zwiększenie świadomości uczniów w zakresie dbania o higienę osobistą, w tym właściwą higienę mycia rąk,
 - poszerzenie wiedzy w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i znaczenia szczepień ochronnych w tej profilaktyce, a także rozwijanie pasji, zainteresowań, wyobraźni i kreatywności uczniów. W konkursie udział wzięło 53 uczestników.

- Eliminacje powiatowe XV wojewódzkiego przeglądu małych form teatralnych pt. „POROZMAWIAJMY O UZALEŻNIENIACH”. Celem Przeglądu była popularyzacja twórczej aktywizacji i edukacji młodzieży w zakresie uzależnień. Udział w Przeglądzie powiatowym wzięło 2 zespoły uczniów ze szkół podstawowych.

Pracownicy pionu Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej podejmowali jeszcze wiele innych inicjatyw związanych z szeroko pojętą profilaktyką i promocją zdrowia m.in.: higiena i bezpieczeństwo żywności, profilaktyka grypy, profilaktyka chorób zakaźnych, profilaktyka zatruc pokarmowych, profilaktyka wszawicy, wiedza o antybiotykach, obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz Światowego Dnia bez Tytoniu. Tematyka podejmowanych działań wynikała z bieżącej sytuacji epidemiologicznej naszego powiatu i potrzeb mieszkańców.

Systematyczna i skuteczna egzekucja przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadzi systematyczne kontrole przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej. W 2024r. przeprowadzono łącznie 515 kontroli na terenie powiatu nizańskiego, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie zakazu palenia tytoniu. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że ustawa w 2024 r. była stosowana w 100% obiektów użyteczności publicznej.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny wykonuje swoje zadania na podstawie art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizując ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych. Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji i ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania.

Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty usługowo - handlowe, obiekty przemysłowe, żłobek i przedszkole, część Szpitala Powiatowego i inne. Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach: zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, czy też lokalizacji inwestycji celu publicznego, oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano 5 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanych planów ogólnych gmin i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizację inwestycji celu publicznego. Uzgodniono 527 projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz 47 projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano 15 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 1 opinię, w której stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły: inwestycje związane z wytwarzaniem energii elektrycznej – 31%, obiekty przemysłowe i inne – 25%, inwestycje drogowe – 44 %.

W roku 2024 uzgodnione zostały pozytywnie: 16 dokumentacji projektowych dotyczących rozbudowy sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy Jeżowe, projekt budowlany dotyczący rozbudowy i nadbudowy budynku handlowo-usługowego, dokumentacja projektowa dotycząca budowy sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w rejonie ul. Sandomierskiej w Nisku, 2 projekty zamienne dotyczące budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Zarzeczcu, projekt budowlany obejmujący przebudowę sanitariatu męskiego w budynku Zespołu Szkół w Rudniku nad Sanem.

Wydano 1 zgodę w formie decyzji na rozszerzenia cmentarza na działkach nr ewid.3288/30, 3288/8 i 3288/24 położonych w Nisku przy ul. Głowackiego.

Wydano również zaświadczenie na podstawie art. 17 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2019r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 16 stanowiska w związku z dopuszczeniem do użytkowania w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane, stwierdzające zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty: handlu, gastronomii i usług oraz obiekty administracji publicznej stanowiąc po 25 %, kultury, nauki i oświaty oraz obiekty przemysłowe stanowiąc po 19 %, służby zdrowia oraz obiekty służące do korzystania z zasobów wodnych stanowiąc po 6 %.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 roku nie wpłynęły żadne skargi od mieszkańców powiatu. Porównując rok 2024 i 2023 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy znaczny wzrost wydawanych stanowisk.

Potwierdzenie otrzymania

Niniejszy dokument stanowi dowód otrzymania w rozumieniu art. 40 ustawy z dnia 18 listopada 2020 o doręczeniach elektronicznych

Nadawca

Adres do e-doręczeń nadawcy

AE:PL-53955-52727-FISHV-26

Dane nadawcy

Nazwa podmiotu

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W NISKU

Adresat

Adres do e-doręczeń adresata

AE:PL-93974-32306-TFDEE-19

Dane adresata

Nazwa podmiotu

STAROSTWO POWIATOWE W NISKU

Data wysłania

Data nadania korespondencji przez nadawcę

2025-03-04 09:37:12

Data akceptacji nadania korespondencji
przez dostawcę usługi e-Doręczenia

2025-03-04 09:37:14

Data odbioru

Data wpłynięcia korespondencji na adres do
doręczeń

2025-03-04 09:41:07

Data odebrania korespondencji przez adresata

2025-03-04 09:41:07

Dane wiadomości

Identyfikator dowodu będącego
podstawą potwierdzenia

bfd59143-75f0-4c8e-91d4-499137012a3e

Identyfikator wiadomości

PPSA-E-d7876136-5c53-47b6-a0b4-f76ae9f1c5cc

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna i tryb doręczenia

podstawowy

Informacje o załącznikach

1.

ID załącznika
Nazwa załącznika
Rozmiar

PPSA-E-d7876136-5c53-47b6-a0b4-f76ae9f1c5cc
Treść wiadomości
0 bajtów

2.

ID załącznika
Nazwa załącznika
Rozmiar

9308f606-a2ae-4708-b8ee-3684085e4be6
pismo_PPIS.pdf
89 025 bajtów

3.

ID załącznika
Nazwa załącznika
Rozmiar

970b7ac9-b7cb-4280-bddd-e28c7b576c05
Ocena_powiatu_niżańskiego_za_2024_rok.pdf
3 382 451 bajtów

Usługa e-doręczenia nadawcy

Identyfikator usługi e-doręczenia,
która zrealizowała wysłanie
Identyfikator polityki

Poczta Polska Spółka Akcyjna

https://bip.poczta-polska.pl/wp-content/uploads/Polityka_swadczenia_PURDE_Poczta_Polska_v.4.2.pdf

Dane podpisu wystawcy

Niniejszy dowód będący dokumentem elektronicznym jest zabezpieczony pieczęcią elektroniczną dostawcy usługi zaufania rejestrowanego doręczenia elektronicznego. Wydruk niniejszego dokumentu elektronicznego stanowi kopię dowodu.

potwierdzenia otrzymania

Wystawca

Data ważności od

Data ważności do

Data podpisania dowodu

Nr seryjny

CN=Poczta Polska S.A., O=Poczta Polska S.A.,
OID.2.5.4.97=VATPL-5250007313, L=Warszawa, C=PL
2023-09-25 10:55:13
2025-09-24 10:55:13
2025-03-04 09:37:14
18129819669108055283326629313954077971108066

Usługa e-doręczenia adresata

Identyfikator usługi e-doręczenia,

która zrealizowała doręczenie

Identyfikator polityki

Poczta Polska Spółka Akcyjna

[https://bip.poczta-polska.pl/wp-content/uploads/
Polityka_swadczenia_PURDE_Poczta_Polska_v.4.2.pdf](https://bip.poczta-polska.pl/wp-content/uploads/Polityka_swadczenia_PURDE_Poczta_Polska_v.4.2.pdf)

Dane podpisu wystawcy dowodu

Wystawca

Data ważności od

Data ważności do

Data podpisania dowodu

Nr seryjny

CN=Poczta Polska S.A., O=Poczta Polska S.A.,
OID.2.5.4.97=VATPL-5250007313, L=Warszawa, C=PL
2023-09-25 10:55:13
2025-09-24 10:55:13
2025-03-04 09:41:07
18129819669108055283326629313954077971108066